

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
17. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 29.4.2002.godine s početkom u 11:05 sati

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodo uvaženi delegati, izaslanici, poštovani gosti, otvaram 17. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

U skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Poslovnikom o radu Parlamentarne skupštine, odnosno Doma naroda i odlukom Kolegija Doma naroda Parlamentarne skupštine novi predsjedavajući Doma naroda u narednom periodu je gospodin Nikola Špirić. Uz čestitke i želju za uspješno predsjedavanje ovim visokim domom, ja dajem riječ predsjedavajućem gospodinu Špiriću.

**PREDSJEDAVAJUĆI
NIKOLA ŠPIRIĆ**

Dame i gospodo, cijenjeni delegati, uvaženi gosti, ja koristim priliku da se zahvalim mojim kolegama gospodinu Šimiću i Tokiću na uspješnom vođenju Doma naroda do današnje rotaicije. Želim da izjavim da ćemo i dalje njegovati kolektivni stil rada, borbu za pravo Parlamenta što smo i do sada činili. Očekuju nas ogromni zadaci, jedino zajedno sa vama delegatima i sa svima onima na či se Dom naroda naslanja da pokažemo kako smo u stanju nakon prijema BiH u Vijeće Evrope sve postprijemne obaveze ispunjavati u skladu sa interesima građana BiH.

Danas imam čast da vam najavim prisustvo najviše parlamentarne delegacije Republike Slovenije Parlamentarnoj skupštini BiH. S obzirom da smo u protokolarnoj obavezi prema toj delegaciji i da ovaj svečani čin u jednoj opuštenoj atmosferi privredemokraju, zadovoljstvo da popričate sa najvišom parlamentarnom delegacijom smo priuštili i vama delegatima. U tom smislu najavljujem pauzu do 12,15 minuta. U međuvremenu u pola 12 smo priredili jedan mali koktel na kome ćemo se malo družiti, pričati o našim obavezama kako bi u 12,15 radno nastavili zasjedanje ovog doma. Ja vas molim za razumijevanje. Ugodno druženje do 12 i 15. Protokol će vam objasniti gdje je koktel a sada će Kolegij održati jednu kratku pres konferenciju u susjednoj sali. Hvala vam lijepo.

/PAUZA/

Uvaženi delegati, cijenjeni gosti, predstavnici informisanja,p redlažem da nastavimo sa radom 17. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Na samom početku želim da konstatujemo da imamo kvorum za punopravno odlučivanje. Sjednici doma prisustvuje pet delegata iz reda bošnjačkog naroda, četiri delegata iz hrvatskog naroda i pet delegata iz reda srpskog naroda. Gospodin Ivo Živković je oprvdano odsustvo. Dakle, opravdao je svoje odsustvo.

Za 17. sjednicu predlažemo sljedeći dnevni red:

1. Odgovori na delegatska pitanja i delegatska pitanja
2. Zapisnik sa 16. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
3. Izvještaj komisije Doma naroda o usaglašavanju:
  - a) Zakona o klasifikaciji opojnih droga, pshihotropnih supstanci, prekursora i biljaka u prvom čitanju
  - b) Zakon o Agenciji za informacije i zaštitu BiH – prvo čitanje
  - c) Rezolucija o politici zdravlja za sve građane BiH – predлагаča gospodina Spahića
  - d) Prijedlog zaključka delegata Nikole Špirića – da se formira parlamentarna komisija sa zadatkom da ispita zakonski osnov za promjenu strukture imovine BiH po osnovu prodaje zlata u Banci za međunarodna poravnjanja u Bazelu i utvrdi eventualne štete koje su nastale prilikom prodaje zlata i transakcija sa Centralnom bankom
4. Izjašnjavanje Doma naroda o izvještajima zajedničkih komisija oba doma o ostizanju sporazuma u istovjetnom tekstu zakona o upotrebi i zaštiti znaka Crvenog krsta/križa i naziva društva Crvenog krsta/križa BiH
5. Zakon o upravi – predлагаč Savjet ministara BiH - drugo čitanje
6. Sporazum o razvojnom kreditu broj 3531 BOS – Projekat tehničke asocijacije za razvoj – predлагаč Predsjedništvo BiH
7. Ugovor između BiH i SRJ o carinskoj saradnji i uzajamnoj pomoći – predлагаč Predsjedništvo BiH
8. Izvještaj o izvršenoj reviziji – podnositelj izvještaja je Kancelarija za reviziju institucija u kojima je izvršena revizija – Sud, Državna granična služba, Ministarstvo za trezor institucija BiH, Ministarstvo fza ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvo za evropske integracije i Ustavni sud BiH i Regulatorna agencija za telekomunikacije
9. Izvještaj o radu Komisije za spoljnu i trgovinsku politiku Doma naroda.

Prije prelaska o raspravi o dnevnom redu, dobili ste obavijest o radu Zajedničke komisije za postizanje sporazuma i istovjetnom tekstu zakona o izmjenama i dopunama zakona o carinskoj tarifi. Zakon se smatra odbijenim, jer Zajednička komisija nije postigla saglasnost. Informacije radi, želim da vas informišem da smo kao Kolegij imali zajednički sastanak sa Predsjedništvom BiH i Savjetom ministara BiH, da je postignut sporazum da će nakon ovog izvještaja Vijeće ministara u što je moguće kraćoj proceduri predložiti novi zakon, s obzirom da se radi o vrlo značajnom zakonskom projektu za BiH, koji je uslov za prijem BiH u Svjetsku trgovacku organizaciju i postoji velika potreba da taj zakon ugleda svjetlo dana u Dimu naroda i Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Informacije radi, želim, također, da vas informišem da je delegat gospodin Jerko Ivanković podnio Prijedlog ovog istog zakona, ali s obzirom da poslovnička procedura nije bila zadovoljena, jer treba sedam dana od podnošenja Prijedloga do slanja delegatima, taj prijedlog zakona će se naći na narednom zasjedanju, ali ja molim Sajvet ministara da onaj prijedlog o kojem je bilo govora da uputi u proceduru kako bi čim prije došli do rješenja.

Otvaram raspravu o tačkama dnevnog reda. Ko se javlja za riječ? Ako se niko ne javlja za riječ, molim da se glasanjem izjasnimo o predloženom dnevnom redu.

Ko je za predloženi dnevni red?

Konstatujem da smo jednoglasno usvojili predloženi dnevni red.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda.

Ad.1. Odgovori na delegatska pitanja i delegatska pitanja

Odgovore na delegatska pitanja su pojedini delegati dobili, pojedini nisu. Odgovore su dobili gospodin Šefik Džaferović, Ibrahim Spahić i Nikola Špirić. Molim vas da se prilikom postavljanja novih pitanja držimo Poslovnika, da pitanja budu u pisanim obliku i na način kako je to Poslovnikom definisano. Ko se javlja za riječ? Izvolite. Riječ ima gospodin Sejfudin Tokić, drugi zamjenik predsjedavajućeg.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, gospodo izaslanici – delegati, dozvolite da postavim sljedeće pitanje. Koje je obrazloženje Vijeća ministara da tri puta potpuno mijenja suštinu svog prijedloga zakona o raspodjeli sredstava sukcesiji, te da kontinuirano u proteklih šest mjeseci predstavnici ovog izvršnog organa vlasti daju potpuno kontra-diktorne izjave o potrebi korištenja ovih finansijskih sredstava. To govorim zato što je u proteklih šest mjeseci u ovom domu bilo vrlo snažnih istupa predstavnika Vijeća ministara, vezano za ovaj zakonski projekat. U stenogramu se mogu zabilježiti i formulacije o biti i ne biti opstanka i BiH pa i nekih njenih entiteta, te u medijima se pod, na pres konferencijama ovog organa objavljivale informacije kako će penzioneri pasti u vrlo tešku poziciju ukoliko ovaj zakon ne bude usvojen, da bi Vijeće ministara samo tri puta mijenjalo i zahtjev vezano za proceduru i sadržaj ovog zakona. Mislim da jedan ovakav odnos, obzirom na svu raspravu, a imali smo sate rasprave o ovom zakonu, traži da se sada posvestum, obzirom na informacije koje se pojavile u medijima a još uvijek ne u ovom domu, da je Vijeće ministara odustalo i od posljednjeg svog zahtjeva za rasprvom o ovom zakonu, potrebno dobiti adekvatne odgovore. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem uvaženom delegatu gospodinu Tokiću, naravno u pisanoj formi smo dobili ovo pitanje koje će biti proslijeđeno onome od koga se odgovor zahtijeva. Ko se dalje javlja za riječ? Riječ ima gospodin Ibrahim Spahić. Na redu je gospodin Turjačanin.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, gosti, želio bih da ponovim pitanje predsjedavajućem Vijeća ministara BiH gospodinu Mikereviću, na koji nije stigao da odgovori na prošloj sjednici, a odnosi se na obavezu Vijeća ministara da izade pred oba doma Parlamentarne skupštine BiH sa programom mjera ekonomskog razvoja za 2002. godinu. Pošto je kraj maja i pošto počinju praznici rada, za mene je ne razumljivo da je godina dana prošla od zajedničke sjednice oba doma na kojem je preuzeta obveza od strane gospođe ministrike za ekonomsku pitanja i saradnju sa svijetom gospođe Azre Hadžiahmetović i Vijeća ministara da će nam predložiti svoj program ekonomskog razvoja za 2002. godinu i da će predložiti mjere koje u tom pogledu Vijeće ministara misli preduzeti. Imam osjećaj, da uglavnom, u ovoj protekloj godini dana se radi o potpisivanju novih obaveza i dogovora a da praktično od te šume ne vidi se drveće, ne vidi se put, ne vidi se izlaz iz ovog što se zove ekonomski program razvoja ove zemlje i time je obaveza to koja je javno preuzeta u javno prenešenoj sjednici oba doma. Dakle, ja sam očekivao da će meni odgovor taj stići za ovu sjednicu u pismenoj formi, s obzirom da je gospodin Mikerević kao što znate sami u tom trenutku, na našoj prošloj sjednici se našao u jednom vremenskom tjesnacu. Nije mogao dati direktno odgovor. Mada,

koliko sam ja razumio, imao je interes da se javi za riječ. Ja, dakle, ponavljam to pitanje, tražim od Vijeća ministara da kaže kakvu to ekonomsku politiku uopće, na temelju strategije ekonomskog razvoja i socijalne politike, koja se zove Poduzetničko društvo, Vijeće ministara namjerava raditi, da li uopće namjerava do kraja mandata svog izaći sa bilo kakvom dokumentom, koji se odnosi na ekonomsku politiku u BiH. Da ne obrazlažem važnost cijelog ovog kompleksa pitanja.

Drugo pitanje, kakva je subbina zakona o nacionalnim manjinama, o zaštiti predstavnika nacionalnih manjina koji je usvojen u Dimu naroda prošle godine i u čemu je u stvari priroda blokade u Predstavničkom domu da se zakon koji je usvojio Dom naroda ni na koji način ne može po normalnoj proceduralnoj strukturi rada i djelovanja ove skupštine naći pred poslanicima Predstavničkog doma. U čemu je problem između dva doma i u čemu je problem u komunikaciji između dvije odgovorne zajednice dva kolegija da bi ovaj posao bio obaljen kako treba? Bilo da je riječ o pozitivnom odgovoru, bilo da je riječ o negativnom odgovoru, bilo da je riječ o zahtjevu da se izjasni o tom zakonu. To su jedina dva pitanja o kojima bih želio da postavim ovog trenutka i to bi bilo sve. Hvala lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem delegatu gospodinu Spahiću, s tim da ga molim da u pisanoj formi dobijemo pitanje koje je postavio. Riječ ima uvaženi delegat gospodin Goran Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Gospodine predsjedavajući, članovi Kolegija, kolege delegati, uvaženi gosti, ... delegacije BiH, kao član stalne delegacije BiH u Vijeću Evrope, ja imam pitanje upućeno prema MIP-u BiH, a odnosi se konkretno. Kao član delegacije, smatram da sam doživio jednu neugodu prilikom aplikacije BiH, odnosno prijema svečanog BiH u Vijeće Evrope, želim da postavim pitanje. Koji su to principi i pravila protokolarne aktivnosti MIP-a BiH, odnosno Vijeća ministara BiH u vanjsko-političkom predstavljanju BiH na parlamentarnim sesijama, konkretno ovdje na sesiji Vijeća Evrope. Odnosno ko je stariji zakonodavna ili izvršna vlast. Nažalost imali smo situaciju da je delegatsko tijelo BiH našlo se u koridoru kao treće po redu iza niza savjetnika, iza niza da ne kažem pomoćnika, zamjenika i svih onih koji su došli u ime Ministrskog vijeća BiH? Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem delegatu Turjačaninu. Ko se dalje javlja za riječ?

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodin Špirić ima potrebu postaviti pitanje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, uvaženi delegati, cijenjeni gosti, ja sam u više navrata postavljao pitanje. Nažalost, dobijao sam polovične odgovore ili nikakve odgovore. Dakle, želim da konstatujem da nisam zadovoljan odgovorima na dosad postavljena pitanja, ali sve dokle dok sjednim u ovom domu će postavljati pitanja i tjerati one koji vrše vlast u BiH u interesu građana da su dužni odgovarati na pitanja.

Prvo pitanje Savjetu ministara BiH i Kancelariji za reviziju. Na osnovu kojeg zakona ili kojeg podzakonskog propisa je Savjet ministara BiH donio odluku o povećanju neto plata ministrima i zamjenicima ministara u iznosu od 840 KM? Da li se po mišljenju Ureda za reviziju radi o kršenju propisa ili o krivičnom djelu.

Pod dva. Pismo Savjetu ministara i Uredu za reviziju. Na osnovu kojeg zakona ili podzakonskog propisa je Savjet ministara BiH donio odluku o isplati naknade pojedinim članovima Antiterorističkog tima i to iz budžetskih rezervi i ako se zna da ni Budžet ni Zakon o izvršenju Budžeta institucija BiH za 2002.godinu još nije usvojen?

Treće pitanje se odnosi pitanje Svjetu ministara. Zašto odluka o povećanju neto plata ministrima izamjenicima ministara, odnosno odluka o isplati naknade pojedinim članovima Antiterorističkog tima nisu objavljene u službenim glasnicima?

Četvoro pitanje Savjetu ministara. Tražim od Svjeta ministara informacija kolika je šteta nanesena BiH prodajom zlata i naknadnim transakcijama sa Centralnom bankom BiH konverzija dolara u euro. Da ta informacija bude transparentna, imajući u vidu kursne razlike po datumima, da se jednostavno u javnosti ne prve špekulacije i time ne nanosi dodatna politička šteta BiH.

Na kraju peto pitanje Savjetu ministara. Hoće li i kada Savjet ministara BiH od Antiterorističkog tima kao tijela koje je sam formirao zahtijevati da o svojim aktivnostima informiše Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH?

Na postavljena pitanja tražim pisane odgovore, a podsjetiću vas delegate da je odluka o povećanju neto plata donesena, dakle, donesena je 27.6.2001.godine, a odluka o isplati nadoknada Antiterorističkom timu 28.2.2002.godine. Ovo su te odluke koje nisu objavljene a trebale su biti objavljene i ja tražim, dakle, izvještaj i Savjeta ministara i Kancelarije za reviziju BiH. Hvala vam lijepa.

Ima li još neko da se javlja za riječ? Nema. Konstatujem da smo iscrpili prvu tačku dnevnog reda. Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda.

Ad.2. Usvajanje zapisnika sa 16. sjednice Doma naroda

Ko se javlja za riječ? Nema niko. Molimo vas da se izjasnimo vezano za zapisnik.

Ko je za usvajanje zapisnika sa 16. sjednice?

14 za. Konstatujem da smo zapisnik jednoglasno usvojili, niko protiv, niko uzdržan. Prelazimo na treću tačku dnevnog reda.

Ad.3. Izvještaj Komisije Doma naroda o usaglašavanju zakona

Pod a) Zakon o klasifikaciji opojnih droga, psihotropnih supstanci, prekursora i biljaka – prvo čitanje

Vi ste izvještaj o mogućnosti postizanja saglasnosti dobili. Nažalost, u Kolegiju nismo postigli saglasnost, vezano za ovaj zakonski projekat i sada moramo proceduru glasanja privesti kraju. Jedan član Kolegija Nikola Špirić je bio protiv, ostali su bili za, a vi znate da usaglašavanje podrazumijeva puni konsenzus u Kolegiju.

Dakle, izjašnjavamo se u skladu sa članom 90. tačka 2. Poslovnika i sada moramo tražiti entitetsku većinu.

Postavljam pitanje ko je iz Federacije BiH protiv ovog zakona? Nema niko.

Ko je iz Republike Srpske protiv? – 5 protiv.

Konstatujem da ovaj zakon nije usvojen.

Pod b) Zakon o Agenciji za informacije i zaštitu BiH predlagač Predsjedništvo BiH prvo čitanje

Vi ste, također, dobili izvještaj Kolegija o mogućnosti postizanja saglasnosti. Rezervu prema ovom zakonskom projektu u Kolegiju sam imao lično ja, no, ja želim da informišem Dom da u odnosu na tu moju reviziju ima novih činjenica na relaciji Klub poslanika iz RS, Predsjedništvo, UN, Kancelarija njegove ekselencije gospodina Klajna. Mi smo postigli saglasnost za dio principa koji nije našao mjesto u zakonu koji je bio predmet našeg razmatranja pokušamo kroz amandmansku fazu uz usaglasnost i Predsjedništva i Kancelarije UN u BiH, kako bi dobili političko raspoloženje, odblokirali ovaj zakonski projekat i stvorili mogućnost da on bude usvojen. Ja želim da vas informišem da je Predsjedništvo današnje ne prisustovanje ovom zasjedanju opravdalo, uz izvinjenje da imaju obaveze koje su ranije ugovorene i, naravno, njihovo izvinjenje što ih danas nema na ovom zasjedanju, ali želim, također da vas informišem da je Predsjedništvo prihvatio ove amandmane koje ćemo ispred Kluba srpskih delegata uložiti.

Da bi mogli ovaj posao privesti uspješno kraju, mi smo u Kolegiju postigli saglasnost da u skladu sa Poslovnikom produžimo period za amandmansku fazu. Dakle, za mogućnost amandmanskog djelovanja u smislu u kojem sam govorio i u tom smislu ćemo podnijeti ova tri amandmana na član 2, član 15. i član 29. To su principi koji su dogovoren i usklađeni. Ja očekujem da ćemo u drugom čitanju imati razumijevanja za ove amandmane i da će prihvatanje ovih amandmana rezultirati usvajanjem zakona u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH. U tom smislu ja pozivam delegate iz RS da prihvativmo ovaj zakon u prvom čitanju a da našu volju, volju svih nas testiramo, vezano za zakon u drugom čitanju prihvatajući ovih amandmana koji su bili predmet usaglašavanja na relaciji Dom naroda – Predsjedništvo, Kancelarija UN koja je radila na ovom zakonskom projektu. Ukoliko ima potrebe za dopunsko obrazloženje predstavnici UN su tu ako želite da se obrate, ali ja mislim da bi danas jednostavno mogli skratiti tu proceduru usvajanjem zakona u prvom čitanju uz raspoloženje da se ti amandmani koji će danas biti uručeni poslanicima usvoje u drugom čitanju i vremenu koje je dato za dopunsko podnošenje amandmana.

U tom smislu ja mislim da nema potrebe da otvaramo raspravu izuzev da, kao i sve ostale zakonske projekte u skladu sa članom 90. tačka 2. završimo proces glasanja.

Postavljam pitanje ko je iz Federacije BiH protiv zakona u prvom čitanju?

Nema niko.

Ko je iz Republike Srpske protiv zakona u prvom čitanju?

Gospodin Turjačanin.

Dakle ja mogu da konstatujem da je ovaj zakon prošao u prvom čitanju. Po Poslovniku dakle produžavamo vrijeme za amandmansku fazu i očekujemo dakle raspoloženje usvajajući ove amandnamne koji će u ime kluba podnjeti gospodin Novaković da ćemo na narednom zasjedanju imati usvojen ovaj zakon.

Pod c) Rezolucija o politici zdravlja za građane Bosne i Hercegovine

Predlagač gospodin Ibrahim Spahić. Vi znate da smo vodili raspravu, da je rasprava zaključena. Da u kolegiju nije bilo nažalost raspoloženja da ovaj zakonski projekt usaglasimo. Mi smo takođe po Poslovniku dužni da pristupimo izjašnjavanju vezano za ovaj zakon.

Molim vas rasprava je zaključena. Ja vas molim da se držimo procedure. Ako napravimo presedan na jednom primjeru, nikada iz procedure nećemo izaći. Ne može se otvarati rasprava. Nema dopunskih obrazloženja. Ja vas molim dakle da završimo proceduru glasanja. Onda ćemo se dogоворити.

Ko je dakle iz Federacije BiH protiv ove rezolucije?

Nema niko.

Ko je iz Republike Srpske protiv rezolucije?

Dva su protiv.

Dakle konstatujem da je ova rezolucija usvojena u, dakle rezolucija je usvojena. Idemo dalje.

IBRAHIM SPAHIĆ

(govori s mesta)...

Ne možete napraviti jer smo završili tačku dnevnog reda. Ja vas molim dakle strogo ču se držati Poslovnika. Biću jednak i prema sebi i prema vama da bismo izbjegli bespotrebne rasprave kada s tačka dnevnog reda završili. Završili smo ovu tačku dnevnog reda.

Idemo pod d) Predlog zaključka delegata Nikole Špirića da se formira parlamentarna komisija sa zadatom da ispita zakonski osnov za promjenu strukture imovine Bosne i Hercegovine na osnovu prodaje zlata u banci za Međunarodna poravnjanja u Bazelu i utvrdi eventualne štete koje su nastale prilikom prodaje zlata i transakcija sa Centralnom bankom

Želim, takođe, dobili ste izvještaj da vas informišem da nije bilo koncezusa u Predsjedništvu, da je prvi zamjenik predsjedavajućeg gospodin Šimić bio protiv ovog zaključka. Dakle i dalje ne postoji raspoloženje da se jednom parlamentarnom komisijom preduprede različite politizacije da li je nanesena šteta nije i kolika je, ali moramo proceduru završiti takođe u skladu sa članom 90. stav 2.

Ko je iz Federacije BiH protiv?

- 5 je protiv.

Dakle nema potrebe da dalje pristupamo izjašnjavanju.

Ovaj zaključak nije prošao i nema potrebe da se izjašnjavamo u drugom entitetu.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda.

Ad. 4. Izjašnjenje Doma naroda o izvještajima Zajedničke komisije oba doma o postizanju sporazuma o istovjetnom tekstu Zakona o upotrebi i zaštiti znaka Crvenog krsta/križa i naziva društva Crvenog krsta/križa Bosne i Hercegovine

Izvještaj Zajedničke komisije ste dobili. Zajednička komisija je postigla sporazum. Predstavnički dom je usvojio izvještaj po članu 95. tačka 2. Poslovnika. Mi bi trebali jednostavno da završimo proceduru izjašnjavanja.

Ko je za ovaj usvojeni tekst koji je usaglasila Komisija?

Dakle ko je za?

- 12

Dakle, nema protiv nema uzdržanih.

Konstatujem da smo jednoglasno usvojili usaglašeni tekst ispred obadvije komisije.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda.

Ad. 5. Zakon o upravi

Predlagač Savjet ministara Bosne i Hercegovine. Drugo čitanje. Zakon je usvojen u prvom čitanju na 16. sjednici. Ovo je drugo čitanje

Amandman u skladu sa članom 89. Poslovnika Doma naroda podnjeo je delegat Momčilo Novaković. Osjeća li potrebu da obrazloži amandman. Jel ima potrebe da gospodin Novaković, ima potrebe.

Izvolite gospodine Novakoviću.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolege delegati, ja nisam dobio novi tekst zakona, ne znam da li je neko dobio s obzirom da

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim malo pažnje kada delegati govore.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

smo imali jedan zaključak na jednoj od prethodnih sjednica da se nakon rasprave i odluke Ustavno-pravne komisije usvojeni amandmani ugrade u tekst zakona i da delegati dobiju takav tekst zakona. Mene sad zanima da li se ovaj zakon zove zakon o upravi ili nekako drugačije s obzirom da je amandman koji je usvojen promjenio naziv zakona. Ako je to tako i na taj način praktično promjenio mnogo toga u vezi s ovim zakonom.

Ja neću ovdje objašnjavati zbog čega sam uložio ovaj amandman, jer to sam vrlo kratko u obrazloženju i rekao. Ali hoću da kažem da je ovo pravi način ako neko ne želi da neki zakon prođe. A gospodo ovo je prilika da oni koji su ovako radili na Ustavno-pravnoj komisiji i vide rezultat svoga rada.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ima li neko da se javlja za riječ dalje? Ja imam, naravno iskoristiću priliku nemojte mi zamjeriti, pošto nema ni prvog ni drugog zamjenika predsjedavajućeg, govorim s mesta ako mi dopuštate, jedan kratki komentar.

Praksa će ubuduće biti i to će biti jedna od novina da u proceduru neće moći ući zakon čiji amandmani nisu vjerno ugrađeni u prijedlog zakonskog teksta. Mi smo primili dio radnika u službe Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Moram javno da izrazim svoje negodovanje da još uvijek nisu spremne, sposobne ili ne žele da rade na način kako je to Poslovnikom postignuto, ali ja vam obećavam da vam ubuduće nećemo zamarati zakonskim projektima koji nisu obrađeni na način kako to Poslovnik zahtjeva. Ali da danas ne bismo odlagali izjašnjenja o zakonu ja molim da jednostavno pristupimo izjašnjenju o amandmanima.

Za riječ se javio gospodin Ivo Divković Izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, amandmani koje je gospodin Novaković uputio su ustvari amandmani na amandmani. Mi sad ako bismo se izjašnjavali o amandmanima gospodina Novakovića zaista bi trebali imati ovdje prečišćeni tekst zakona koji u svom tekstu sadrži amandmane koje je komisija prihvatile jel tako i postali su sastavni dio zakona i onda ove amandmane razmatrati na taj prijedlog zakona. Jer sad je, sad se postavlja pitanje ako je ovaj tekst zakona koji treba usvojiti onda amandmani gospodina Novakovića, ja pretpostavljam da i on sam praktično nema amandmana, jer je on tražio iskonski tekst više svojim amandmanima. Znači pitanje je našto su amandmani gospodina Novakovića i druga stvar u kojem tekstu zakona zakona s izjašnjavamo, tako da mi moramo tu situaciju razjasniti da bismo se uopšte znali opredjeliti o čemu se radi.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja imam jedan prijedlog naravno koji. Za riječ se javlja gospodin Rodić. Izvolite.

DRAGUTIN RODIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege iz Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, ja moram da ponovim ono što sam rekao kada smo oko ovoga zakona govorili u prvom čitanju. Mislim da i čini mi se da nisam bio dovoljan jasan kada sam rekao i kada smo usvajali taj zakon da je vrlo bitno, jer smo mi imali amandmansku fazu i prije zakona u prvom čitanju. Zakon je sa ovih par amandmana bitno promjenio zakon o upravi. Međutim šta se događa. Mi danas na dnevnom redu ponovo imamo Zakon o upravi i znači to je ono što je prošlo u prvom čitanju kada smo govorili o amandmanskoj fazi.

Sada ću opet da ponovim ono do čega mi možemo doći ukoliko uđemo u ovakvu proceduru. Mi smo prije toga usvojili i čitav niz zakona koji se direktno naslanjaju na zakon u upravi. Spomenuću samo jedan procesni zakon, to je zakon o opštem upravnom postupku koji praktično je usvojen na prethodnoj sjednici Doma naroda i sada kada bi išli u ovu proceduru doćemo do jednokapsurda gdje ćemo morati odmah da idemo izmjene i dopune zakona o svim onim procesnim zakonima koje smo prethodno donjeli. Prema tome smatram da institucije Bosne i Hercegovine praktično i njihove nadležnosti i odlučivanje o stvarima sa državnog nivoa i ne znam kome je potrebno da stalno moramo dokazivati da su potrebni

određeni atributi, jer samim svojim prisustvom, sastavom i svemu onome kako je koncipiran Dom naroda normalno je da je nadležnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da doneše zakone iz okvira nadležnosti Bosne i Hercegovine. Imam utisak i to moram da ponovim da je stalno neka potreba da vidimo ko je za, ko je protiv, a mislim da su ovi zakoni, prvo što su fundamentalni zakoni. Dalje što ti zakoni omogućuju da se kvalitetno radi i ovaj predlog zakona koji je uputio, odnosno nacrt zakona koji je uputio Savjet ministara je sasvim korektan zakon koji može dobiti ovdje većinu. Ovim izmjenama ja sam bio jedan od članova Ustavno-pravne komisije koji je odmah ukazao na takve stvari. Međutim ako budemo išli dalje, bojim se da nećemo doći do kvalitetnih rješenja. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Rodiću. Ima li još neko da se javlja za riječ? Pitam sekretara Doma koji je pravni lijek za ovu situaciju da se ne ogriješimo o Poslovnik?

JADRANKO TOMIĆ

Ako želite da se pređe na druge tačke dnevnog reda za pola sata čete dobiti zakon, jer se radi samo o značajnim izmjenama, a to je naziv zakona u članku 1. zakona. To su značajne izmjene gdje se unosi riječ "državna" ili da se napravi pauza kratka ili da se pređe na ostale tačke...zakona.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja bi molio sekretara Doma i službe koje opslužuju rad ovog doma da budu prisutnije na sjednicama. Posjetiće vas, a i tražim stenogram da kada je ovaj zakon pušten u drugo čitanje da je postavljeno pitanje naziva zakona i da je rečeno da se on zove ovako kao što smo dobili danas. Zato to pitanje postavljam, da nema potrebe amandman. Samo malo. Sjedite. Dobićete riječ kada vam dam, nemojte se uzbudjivati.

Ali dakle, postoji mogućnost da konstatujemo kao delegati da se zakon zove tako da pristupimo izjašnjavanju da usvojimo, ili ako se ostaje da se to zove na neki drugi način, onda predlažem da se ne izjašnjavamo o zakonu, nego da oni koji su dužni da vode računa o zakonskim projektima svoj posao završe da to bude prva tačka narednog zasjedanja.

Dakle, samo tražimo poslovničku mogućnost. Postoji li takva poslovnička mogućnost i ovo je posljednji put, ubjeđujem vas posljednji put da ste na sto dobili zakon koji služba nije u skladu sa komisijkom fazom odradila. Oni koji primaju plate koje nisu male ovde moraju da snose dio odgovornosti za opserviranje rada ovog doma. I ako igdje se budem trudio da unesem novinu to je da oni koji opserviraju rad moraju raditi do perfekcije.

Ako nema sporazuma, dakle da ne obaramo zakon ili da se ne izjašnjavamo ako nema raspoloženja da prođe, ja predlažem da odgodimo izjašnjavanje s ciljem da usvojimo zakon, da bude prva tačka narednog zasjedanja uz to da se prva faza završi onako kao što to Poslovnik nalaže. Ne možemo stalno maltretirati delegate kako ljudi nisu imali vremena.

Molim da se konstatiuje koliko je vremena prošlo od komisijske faze. Da ste meni dali rukom to ispisaš do danas.

Ima li neko za riječ? Izvolite gospodin, uvaženi delegat gospodin Halid Genjac. Izvolite.

HALID GENJAC

Poslovnik je vrlo jasan. Ja barem imam i prijelog zakona imam i zapisnik sa Ustavno-pravne komisije, imam i amandmane poslanika koje poslanik može podnjeti nakon komisijske faze. Imam vrlo jasan Poslovnik da se radi po tačkama dnevnog reda.

Molim vas predsjedavajući skupite svoje članove Kolegija i pozovite predsjednika Ustavno-pravne komisije, izvršite konsultacije od 10 minuta da nastavimo sa radom. Ne može se tačka dnevnog reda skidati na način da bude prva tačka naredne sjednice. Imamo uslove da radimo. Radi se o vrlo važnom zakonu. Sve pretpostavke su ispunjene a pitanje rada ili ne rada administracije, ja bi isto rješavao na sjednici Kolegija. Ja barem imam materijala za pojedine tačke u 10 kopija. Znate, svakodnevno dobijam kopiju i kopije kopije koju sam dobio. Dakle uredite tu službu na način da se to izvan sjednice obavi, a sad ja vam predlažem da sazovete članove Kolegija koji izgleda prisustvo je ovdje samo kad predsjedavaju i pozovete predsjedavajućeg Ustavno-pravne komisije i obavite konsultacije kako bi nastavili sa radom.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Genjcu. Ponašaćemo se u skladu sa Poslovnikom, drugačije nije ni moguće. Izjasnićemo se o amandmanima na amandmane. Izjasnićemo se i u zakonu, ali ja sam priču pričao sa željom da dođemo do zakona. Nije nikakav problem da mi proceduru završimo u skladu sa Poslovnikom.

Ako nema, jel se još neko javlja za riječ? Gospodin Ivo Divković. Izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Ja mislim da mi možemo danas na ovoj sjednici raspravljati o zakonu. Ja se nadam da bi se eventualno mogli složiti da raspravu o ovom zakonu ostavimo kao posljednju tačku dnevnog reda, a da u međuvremenu stručne službe donesu tekst zakona onako kako to Poslovnik nalaže što znači zakon u kome su ugrađeni amandmani gospodina Šimića koji su prihvaćeni na Ustavno-pravnoj komisiji i postali sastavni dio zakona. I onda ćemo imati tekst zakona i amandmane gospodina Novakovića na taj tekst zakona i izjašnjavat ćemo se o amandmanima i o zakonu i time ćemo stvar završiti. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Divkoviću. Mislim da možemo raspravu privesti kraju.

Idemo u skladu sa Poslovnikom. Gospodin Novaković je na vrijeme podnijeo amandmane na Zakon o upravi.

Prelazimo dakle na izjašnjavanje o amandmanima.

Amandman I – član 1. alineja 1. iza riječi "uprave" dodaje se riječ "institucijama".

Ko je za ovaj amandman? -5 za

Ko je protiv? -4 protiv

Ko je uzdržan? – 3

Amandman ide na usaglašavanje. Idemo dalje.

Amandman II – član 3. na kraju alineje 3. dodaje se tekst "u skladu sa Ustavom BiH".

Ko je za ovaj amandman? – 5
 Ko je protiv? – 4
 Ko je uzdržan? – 3
 Opet amandman ide na usaglašavanje.

Na osnovu člana 89. Poslovnika ako imate? Nije, nije. Molim vas lijepo idemo dalje. Ja iznosim amandmane koji su mi došli u proceduri protokolarnoj.

Amandman III – član 4. stav 1. iza riječi "organi uprave" dodaje se tekst "u okviru svoje nadležnosti".

To su amandmani koji nisu prihvaćeni na Ustavno-pravnoj komisiji.
 Ko je za?

/zajednička diskusija s mjestima/

Idemo da se izjašnjavamo molim vas.

Amandman dakle, **amandman IV** – član 4. stav 2. alineja 1. iza riječi "će" dodaje se tekst "u okviru svoje nadležnosti".

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 4
 Ko je uzdržan? – 2, 3

Ide na usaglašavanje.

Amandman V – član 5. umjesto termina "bosanski" u upotrebi "bošnjački" iz razloga što ova ustavna kategorija nije još uvijek definisana.

Ko je za?
 Ko je protiv? – 7

Nije usvojen amandman, nema potrebe nije dobio većinu da ide na entitetsko izjašnjavanje.

Amandman VI – član 7. mijenja se i glasi "u organima uprave i struktura državnih službenika i zaposlenih u principu će odražavati ravnomjernu zastupljenost konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine".

Ko je za? – 4
 Ko je protiv? – 3
 Ko je uzdržan? – 3

Ide na usaglašavanje. Molim vas ove amandmane na amandmane hoću li dobiti od sekretara Komisije?

Polako, dobićete riječ, samo da završim usaglašavanje. Samo malo da se izjasnimo. Da završimo proceduru izjašnjavanja. Evo amandmana. Da se samo izjasnimo i odmah ćemo napraviti pauzu. Nema problema.

Amandman I koji se odnosi na promjenu naziva zakona se briše i ostaje prvobitni tekst naziva predлагаča zakona Zakon o uprvi.

Ko je za? – 5

Ko je protiv? – 5

Ko je uzdržan? – 1

Ide na usaglašavanje.

Amandman II usvojen je amandman je li pola pola. Možete tražiti ponovo glasanje, ali nema potrebe. Neide ovo na usaglašavanje, amandman nije prihvачen u skladu sa Poslovnikom

Amandman II usvojen je amandman II na član 1. zakona se briše ostaje prvobitno predloženi tekst člana 1. koji glasi. Ovim zakonom uređuje se organizacija uprave BiH u pogledu položaja, uloge strukture, ovlaštenja obaveza organa uprave i druga pitanja za organizaciju i rad tih organa u vršenju poslova uprave.

Ko je za? – 5

Ko je protiv? – 4

Ko je uzdržan? – 3

Ide na usaglašavanje.

S obzirom da najveći broj amandmana ide na usaglašavanje, predlažem pauzu od pola sata. Mislim da je to dovoljno da mi u Kolegiju pokušamo postići saglasnost.

Dakle, pauza pola sata.

/PAUZA/

Nastavljamo rad 17. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Pauzu koju sam tražio bila je s namjerom da se postigne saglasnost za amandmene koji idu na usaglašavanje gospodina Momčila Novakovića. Želim da vas izvijestim da zarad zauzetosti jednog člana Kolegija nismo uspjeli održati sjednicu Kolegija da ćemo usaglašavanje sprovesti u skladu sa Poslovnikom i rokom koji je definisao Poslovnik i da ćemo u tom usaglašavanju vas obavijestiti, takođe, u skladu sa Poslovnikom i ovim završavamo ovu tačku dnevnog reda. Prelazimo na narednu tačku dnevnog reda.

Ad.6. Sporazum o razvojnem kreditu broj 3531 BOS Projekt tehničke pomoći za privatizaciju između BiH i međunrodne asocijacije za razvoj – predlagač Predsjedništvo BiH

Želim da vas informišem sporazum koji nismo ratifikovali na prethodnom zasjedanju. Nakon toga imali smo primjedbe, većina delegata imala je primjedbu. Većinom glasova nije prihvачen, iz razloga što nije bilo nikoga iz Savjeta ministara i od Predsjedništva kao predlagača da tumači ovaj sporazum i da odgovori na delegatska pitanja.

U međuvremenu sa kancelarijom Svjetske banke, sa Predsjedništvom i sa entitetskim parlamentima otvorili smo dopunske razgovore i mi smo dobili instrukcije, odnosno informacije da su ovaj sporazum ratifikovali entitetski parlamenti i dobili smo inicijativu od

entitetskih parlamenta da se radi o sporazumu koji je od interesa za BiH i njene entitete. Predsjedništvo je ponovo uputilo ovaj sporazum Komisiji za spoljno-trgovinske poslove Doma naroda. Dobili ste pozitivno viđenje Komisije i ako smo napravili bilo kakav pomak samim tim što prošli put nismo ratifikovali ovaj sporazum jeste, što smo jasno upozorili i Predsjedništvo i Savjet ministara i entitetske vlade da Dom BiH kao državni dom ili državni parlament mora biti informisan o svim aktivnostima, ako već vrši ratifikaciju bilo kojeg sporazuma.

U tom smislu, s obzirom da imamo izvještaj Komisije, ja otvaram raspravu. Ako se neko javlja za riječ, ja molim da se kandiduje za raspravu. Ko se javlja za riječ? Ne javlja se niko. Ima gospodin Halid Genjac. Izvolite.

HALID GENJAC

Dame i gospodo, poštovane kolege, ja, naravno, s negodovanjem primam činjenicu da ovdje ne prisustvuje iz Vijeća ministara, koliko vidim niko, a pogotovo iz nadležnog ministarstva koje bi nam moglo dati dodatne informacije, eventualno pitanja. Iz onoga koliko sam ja mogao proučiti ovaj sporazum i u razgovorima sa predstavnicima Svjetske banke, na Komisiji vršeći konsultacije i razgovore, radi se od prilike o sljedećem. 19,8 miliona dolara, to je negdje blizu 50 miliona KM, ponavljam još jednom 50 miliona KM se uzima kredit i taj kredit bi se koristio da se 90% tih sredstava da za konsultativne usluge prilikom privatizacije, kako je ovdje navedeno strateških preduzeća i prodaje preduzeća strateškim investitorima. Radi se oko 18 preduzeća u RS sa procijenjenim kapitalom od 3,2 milijarde i 27 preduzeća u Federaciji sa držanim kapitalom od 8,8 milijardi. Radi se o listi preduzeća sa strateške liste. Strateškim preduzećima i radi se o velikom iznosu, neobično velikom iznosu sredstava koji je predviđen za konsultantske usluge. Uglavnom se radi o stranim ekspertima i domaćin naravno ali uglavnom o stranim ekspertima.

Pošto se radi o velikoj cifri i pošto su, prema mojim informacijama, iskustva sa ovom vrstom kredita i ovom vrstom aranžmana prilično oskudna i raznolika, koliko ja imam informacija neke od zemalja u tranziciji kao što je Rumunija i bugarska imali su slične aranžmane. U Rumuniji je taj aranžman nailazi na prepreke zbog lsožene procedure. U Bugarskoj je nešto drugačija situacija. Dakle, nema se dovoljno iskustava sa aranžmanima koji su slično koncipirani kao što je riječ o ovom aranžmanu. To je jedna stvar.

Druga stvar, mi smo svjesni potrebe da se, zaista, radikalni preokreti učine, kad je u pitanju privatizacija i proces privatizacije, jer s tim je vezano, naravno i dalje zapošljavanje otvaranje radnih mjesta, popunjavanje budžeta itd. i svjesni smo i očigledno je i bjelodana činjenica da proces privatizacije ne ide onim tempom i onim načinom kako bi mi to željeli i kako bi to bilo potrebno i kako to iziskuje postojeći privredni, socijalni i ekonomski ambijent u BiH.

Dakle, pred nama je jedna značajna odluka. Velika su sredstva u pitanju. Radi se o kreditu koji je u vrlo povoljnim uslovima. Beskamatni kredit je u pitanju. Grejs period od 10 godina. Konsultanti strani će biti odgovorni domaćim vlastima. Projekte će provoditi entitetske agencije za privatizaciju i postoji mogućnost za sukcesivnog povlačenja ovih sredstava, kako je nama na Komisiji za vanjske poslove i trgovinu rečeno. Dakle, postoji čak i mogućnost da se u određenom trenutku, nakon korištenja određenog dijela ovog kredita čak i odustane od kredita ukoliko se pokaže da je aranžman neadekvatan, nepovoljan, da ne daje očekivane rezultate itd.

Ja pozdravljam ministricu gospođu Hadžiahmetović koja je upravo pristigla na sjednicu i iskoristiću priliku da postavim nekoliko pitanja.

Naravno, ja sam lično rped velikom dilemom da vam otvoreno kažem, iz navedenih razloga, nepoznata iskustva, velika sredstva su u pitanju, dakle, jedno od pitanja je. Da li je osiguran mehanizam podnošenja izvještaja o, da kažem isplativosti, odnosno efikasnosti ovog aranžmana, stalnog praćenja te efikasnosti i isplativosti ovih sredstava, jer osnovni motiv da se napravi kreditni aranžman je, bio da se postavi veća odgovornost domaćih institucija zaduženih za proces privatizacije? To je jedno pitanje.

Sljedeće pitanje. Da li će nastati neke štetne posljedice u slučaju da se u nekoj fazi projekta odustane od aranžmana, ako se procijeni da aranžman ne daje očekivane i željene rezultate?

Koji su kriteriji rukovodili da ovaj odnos po entitetima sredstava namijenjenih za konsultantske usluge se rasporedi. Naime, po nekoj logici, tamo je 18 preduzeća sa kapitalom od 3,2 milijarde procijenjene ovamo je 27 preduzeća sa procijenjenih 8 milijardi. Ako je taj, rekao bih komercijalni odnos, odnos konsulantnih odnosa, bilo bi za očekivati da prate vrijednost kapitala koji je u pitanju i vrijednost firmi koje su u pitanju, odnos ovih sredstava namijenjenih za konsultantske usluge ne prati vrijednost ovih procijenjenih firmi. Ja razumijem da su vjerovatno neke firme složenije. Da li je samo to ili su još neki razlozi opredijelili ovaj odnos sredstava namijenjenih za konsultacije i ta tri ptianja. Dakle, molio bih ministricu da da odgovor prije mog definitivnog opredjeljenja oko ovog aranžmana.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem delegatu gospodinu Genjcu. Također, želim da pozdravim uvaženu ministricu Hadžiahmetović. Ima li još diskutanata i pitanja i predlažem na kraju da ministrica uzme učešće. Gospodin Ivo Divković ima riječ, a u ime Komisije gospodin Dragutin Ilić.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja sam očekivao da predsjednik Komisije prvi reaguje, pa možda će ovo što će reći predsjednik potvrditi itd. Naime, mi jesmo ovdje dobili izvještaj Komisije za spoljni trgovinski politiku, vezano za ovaj sporazum, ali nismo dobili jedan zaključak, koji smo mi utvrdili na toj komisiji, za koji smo se dogovorili da predložimo uz usvajanje, uz ovo što piše.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja molim predsjednika Komisije, ovo se odnosi na njega da kolegica sačeka poslije pa da to završime. Molio bih, inače, maksimalnu koncentraciju kad kolege govore.

IVO DIVKOVIĆ

Dakle, da ponovim samo to da ste dobili izvještaj Komisije ali niste dobili prijedlog zaključka koji smomi na Komisiji dogovorili da predložimo. Ako že biti predlog zaključka ja onda neću više uopšte trošiti ovdje vrijeme, zato što hoću da taj zaključak bude prezentiran.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Divkoviću. Ko se dalje javlja za riječ? Ja bih molio da pročitamo zaključak pre, možd aministrica bude imala potrebu da govori o zaključku. Ako nije problem, evo predsjednik Komisije gospodin Dragutin Ilić.

DRAGUTIN ILIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolege delegati, vi znate da smo i prošli put na Komisiji, a učestvovali su u diskusiji svi članovi Komisije, kao i ovaj put, imali velike rezerve kada su u pitanju zaključivanje ovakvih sporazuma u kojima mi našu djecu i unuke zadužujemo za ono zašto možda danas nismo dovoljno sami sposobni da uradimo i mislim da bi zbog javnosti svi građani u BiH morali da znaju da je zbog toga i odgovornost onih koji zaključuju takve sporazume velika i da je sasvim logično da mi u Parlamentu tražimo da Parlament o tome mora da da svoje mišljenje. Možda bi prije zaključivanja takvih sporazuma tražiti saglasnost Parlamenta, jer kad se sporazum potpiše ostaje samo da ga Parlament ratifikuje.

Također, kao proizvod takvih rasprava, sada imamo uvijek jedan kratak sažetak mišljenja nadležnog ministarstva, vezano za te projekte.

Kada je u pitanju ovaj projekat, zaista je bilo puno argumenata da odbijemo ratifikaciju ovakvog projekta, međutim, objašnjeno nam je od predstavnika Ministarstva za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose da se ovaj kredit ne mora iskoristiti u cijelosti, odnosno da on može biti povlačen prema potrebi, znači, da je sporazum potpisana ukupan iznos, ali da on ne mora biti upotrijebljen za ovu namjenu, ukoliko efekti prve tranše budu zadovoljavajući, kredit se može, na neki način otkazati.

Zbog toga je Komisija usvojila, dakle, nakon toga prihvatile da predloži Domu da ratifikuje ovaj sporazum uz sljedeći zaključak. Obavezuje se Ministarstvo spoljne trgovine da u saradji sa Ministarstvom trezora institucija BiH i entitetskim ministarstvima finansija utvrdi program i dinamiku povlačenja kreditnih sredstava po tranšama i prioritetima. Plan realizacije tih sredstava, kao i angažovanje stranih eksperata sa definisanim rokovima izvršenja. Po realizaciji tranše, ovdje nedostaje prve tranše, Ministarstvo će sačiniti informaciju za entitetske skupštine i Parlamentarnu skupštinu BiH, nakon čega bi parlamenti dali saglasnost za povlačenje sledeće tranše kredita. Dakle, ovim zaključkom mi smo, zapravo, sankcionisali ono o čemu je vođena rasprava i što je bilfo sporno. Možda bi dobro bilo da nam sada ministar gospođa Hadžiahmetović kaže, da li je ovaj zaključak moguće ovakav realizovati.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem delegatu gospodinu Iliću. Je li se još neko javlja za riječ? Gospodin Ibrahim Spahić. Izvolite.

IBRAHIM SPAHIĆ

Prije svega bih želio gospodine predsjedavajući i gospođo ministar da poduprem poziciju Komisije koja je u stvari možda malo kasno ali uspostavila jedan novi vid odnosa između Vijeća ministara, odgovarajućeg ministarstva i naše komisije koja je nadležna za određeno područje. Naime, svuda je danas očigledno u javnosti u BiH ko god se bavi tim problemima bilo da se bavi samo politički, bilo da je dobio priliku da se informiše o ovim

pitanjima kako se realiziraju ovi partnerski ugovori o privatizaciji a postoje dva modela. Jedan model je da to bude donatorsko sredstvo određene institucije bilo Svjetske banke, ranije USAID, ne znam koje druge asocijacije a drugi je da se to ... putem kredita sa ovakvim obavezama kakve su iz ovog ugovora koji bi danas trebali ratificirati.

Prvo je uvijek bolje za državu, jer time stvara uvjete za to da ne stvaramo obaveze za buduće generaciju ni za državu BiH. Drugo je, uglavnom, diktirano uvjetima koji se uspostavljaju na način kako to odgovara partneru koji je objektivno u poziciji da diktira uslove, bez obzira šta mi o tome mislili i na koji način mi bili kooperativni u saradnji sa Svjetskim organizacijama kao što je MMF i Svjetska banka.

S druge strane je poznata tranzicija između pojedinih institucija svjetskih koje su angažovane u BiH i zemljama u tranziciji i prenošenja tzv. interesa s jedne na drugu asocijaciju, što, naravno, i politički vrlo prepoznatljivo u pozicijama pojedinih zemalja u tranziciji koje su već iskusile ovu vrstu tehničke pomoći, koju plaća sama zemlja. Što je sasvim opravdano. Zašto bi vam neko davao savjete besplatno ili zašto bi neko sudjelovao, radio vaš posao, koji vi ste trebali sami da uradite. Da ste sami u stanju radili bi, da smo u stanju sami raditi, ne bi nam trebao neko da angažujemo i platiti. Naravno, uvijek je u principu je bolje sam imati sredstva i platiti onoga koga naručite da vam radi kao što su nekada, recimo, ti putujući eksperti od gospodina Saksa i drugih rješavali mnoge ekonomski probleme različitih zemalja. Ali, u BiH se postavlja jedno pitanje u kakvoj je to ekonomskoj filozoviji, u kakvoj je to viziji razvoja BiH danas možemo govoriti ukoliko ćemo mi biti zapravo na neki način partner koji neće imati uvjeta da diktira čak i elementarnu kontrolu rezultata rada i cjeline tog posla koji se vezuje za jedan određeni ugovor. Ovo da bi bajpasom nekim, kako je to jedna lijepa riječ, kako se u posljednje vrijeme sviđa, a od prilike odgovara profesiji dr Ilića i dr Genjca, riječ je o tome da mi spašavamo svoju vlastitu, kako bih rekao kozu time što stvaramo uvjete da prenesemo odgovornost na drugoga da radi posao za nas, naravno, dobro plaćen, ali posao koji mi objektivno nismo organizirali u svom društvu. To je osnovni problem na koji treba ukazati i to treba biti posebno saopšteno javnosti, bez nekih velikih kompleksa i opterećenja.

Druga stvar je što pod tom firmom tih ugovora obično ide poruka koja je iz drugog plana da će doći jednog dana veliki investitori zainteresirani za ulazak u određeni proces privatizacije, unošenje novih tehnologija itd. Pošto se ovdje to sve odnosi na strateška preduzeća, u posljednje vrijeme je poznata priča koja je došla od bivšeg predsjedavajućeg Vijeća ministara sadašnjeg predsjednika Fonda za privatizaciju u Federaciji BiH gospodina Božidara Matića a koliko znam i u drugom entitetu se neprekidno vodi debata o tom problemu. Dakle, u cjelini u BiH. Dakle, kakva je sudbin a uopšte naše privatizacije? Šta mi u stvari rješavamo? Gdje su ti putevi? Gdje je taj program suštinski privatizacije? Vi znate da je bila velika debata u Parlamentu o tome da bi na državnom nivou trebalo to raditi, da je drugačije trebalo pristupiti cijelom procesu, pošto se sad došlo do toga sa se privatizira Elektroprivreda a negdje je to ... vaučerima, sad se to ... kao politika da se uradi sa certifikatima npr. u Federaciji. Pošto je vrijeme velikih odluka, uslovno rečeno, onda je vrijeme i velike odgovornosti. zbog toga mislim da je vrlo delikatan odnos sada između Parlamenta i Vijeća ministara i konkretnog ministarstva i ukoliko mi danas procijenimo da je zadovoljavajuće to što bi uspostavili parlamentarnu kontrolu nad realizacijom ovog ugovora i da li je to uopće moguće kad je riječ o nekom vanrednom aranžmanu, to treba sasvim jasno reći. Ako ostaje samo u nadležnosti Komisije koja ima po Poslovniku obavezu da prati rad a to je ova komisija koju vodi Ilić u Domu naroda. Ne znam ko vodi u Predstavničkom domu adekvatnu komisiju, to bi moglo da se progut drugačiji odnos između Vlade i Parlamenta.

Moram da kažem da bi se, dakle, potpuno promijenio stil ponašanja Vlade, odnosno Vijeća ministara i Parlamenta. Dakle, ne bi se postvilo pitanje, uopće, kako je u kojoj fazi razgovarano na komisiji. Bilo bi normalno da parlamentarna komisija koja je nadležna po Poslovniku bude u toku ovakvog jednog posla. Ono što, čime zaključujem ovo izlaganje, nemam nikakvih posebnih pretenzija da ovaj prijedlog koji je dala Komisija primijenimo, ali moramo razjasniti šta mi hoćemo. Hoćemo li da da naše tijelo koje je nadležno inače za tuoblast, koje bi, normalno Vijeće ministara i odgovarajuće službe Vijeća ministara i ministrstvo bilo dužno držati stalno u ... informirati ga o svom radu i oni nas obavještavati, ovim zahtjevom, zapravo traži neku super kontrolu i drugi neki status u odnosu na ovo ministarstvo. Da li mi tražimo novu, praktično komisiju parlamentarnu ili mislimo da je moguće promijeniti odnose između Parlamenta i Vijeća ministara. To je jedno pitanje koje je stvar odnosa između dva organa zakonodavnog i izvršnog, jer mi prakticiramo, preuzimamo odgovornost za ovo. I drugo je pitanje da li danas može gospođa Hadžiahmetović, to bi bilo najznačajnije za nas, da nam odgovori na činjenicu, koja je opšte poznata u javnosti da u BiH je blokiran proces privatizacije i da priča o povoljnem poslovnom ambijentu i priča o novim investitorima i odgovornosti koju ćemo potpuno izmijeniti, ukoliko ovim parama odobrimo aranžman stranih eksperata. Da li ona u stvari daje bilo kakvu garanciju za promjene u toj politici međunarodnih investicija u BiH ili ne i koja je to garancija, koja proizilazi dijelom iz ovog ugovora. Jer, ovo nije jedan ugovor, to je jedan dio vjerovatno paketa na kome radi ministarstvo, pretpostavljam, u tom dijelu bi mi morali dobiti kao Dom naroda a isto tako Predstavnički dom kao Parlament jasnije odgovore na itanja kuda ide uopće politika ekonombska u ovoj oblasti BiH. Ja bih se gospodine predsjedavajući vama zahvalio i izrazio zadovoljstvo što ćemo, nadam se danas čuti, što mi već dugo ne čujemo od Vijeća ministara. Nemamo jednu kompletну informaciju koja bi mogla omogućiti da Dom naroda preuzima odgovornost za vođenje politike u nekoj oblasti, barem za dio koji joj pripada a to je ... zakoni itd. i konačno postoji li trenutak kad ćemo moći vidjeti rezultat rada? Da li će Dom naroda moći danas zajedno sa ovim zaključkom odrediti neko vrijeme, neki rok kad će ga preispitati.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja sve mislim gospodin delegat će završiti da ga ne upozoravam i ako je vrijeme probijeno. Valjda će doći trenutak da se Poslovnika držimo svi. Za riječ se javio gospodin Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege delegati, ja bih ovaj kredit, u stvari, nazvao agentskom provizijom ili komercijalnom ili agencijskom provizijom, koju mi treba da platimo da bi naša strateška preduzeća bagatelno nekome poklonili. S obzirom da situacija u kojoj se ta preduzeća sada nalaze, gledano tehnološki, organizaciono, pa i kadrovski, ne uvjerava nas da ona mogu imati na svjetskom tržištu značajniju cijenu, onda mi se čini da ćemo se zadužiti da bi ih se vrlo jeftino riješili. Nisam ubijedjen da dopis Ministarstva vanjske trgovine i argumentacija koja je ovdje iznešena, ubjeđuje u dovoljnoj mjeri, da se mi trebamo zadužiti za ovaj iznos. Ako pogledamo obrazloženje pod rednim brojem 2. koje kaže da se vladama omogućuje da angažuju domaće i međunarodne ugovarče prodaje, koji bi bili zaduženi za identifikovanje zainteresiranih investitora a onda bi oni međusobno razmjenjivali informacije, odnosno ovi bi vještinu stranih prenosili domaćma a domaći vještinu penosili stranima i napravili jedan seminar koji, nažalost, ima visoku cijenu. Ne vjerujem da ćemo otkloniti prepreke za brzu prodaju preduzeća, time što ćemo naći i dati određenu proviziju a ostati velika zaduženost tih preduzeća. Znam da ovo nisu dovoljna sredstva da se ta zadužnost riješi na ovaj način, ali isto

tako, na ovaj način nećemo ama baš ništa uraditi na tome, a to je jedan od najvažnijih faktora zbog čega ova preduzeća i ne mogu naći svoje kupce.

Ja će ostati kod stava koji sam na prošloj sjednici iznio i smatram da nešto nije trebalo dogovoriti prije nego što se sagledaju svi aspekti. Ako je neko nešto i dogovorio, onda je morao dogovoriti onako, dovoljno ozbiljno, dakle, dovoljno ozbiljno, sa dovoljnom garancijom rezultata tog dogovora. Ja nisam video ovdje da imam te elemente. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ko se još javlja za riječ? Dalje za riječ Goran Turjačanin. Izvolite.

GORAN TURJAČANIN

Uvaženi gospodine predsjedavajući, kolege delegati, gospošo ministar, ja ispred sebe imam i ovo nije prvi put da mi ratifikujemo nešto posvestum, jednsotavno nešto što je faktički na neki način potpisano i stavljeni da ne kažem u funkciju. Ja nisam bio na sjednici Komisije za spoljnu trgovinu i spoljnu politiku kada ... o separatnom pristupu ovom sporazumu, odnosno da bi se to faktički etapno da ne kažem što je rekao gospodin tehničke poteškoće, ... ratificirati ovaj sporazum.

Međutim, ja se iskreno nadam da će u realizaciji stavki, vezano iz ovih sporazuma koji se najveći dio stavki odnosi na konsultativni dio u projektu implementacije ovog razvojnog kredita, biti prenesen na domicijelne resurse, znači, na korištenje da nekažem izvornih, da ne kažem intelektualnih potencijala u ovoj oblasti koji su zato eksperti. Prepostavljam da ovaj sporazum o razvojnog kreditu ne predstavlja konačno i mrtvo slovo na papiru, nego ... određenim i dodatnim eventualno i aneksima koji bi davali što više prostora, da ne kažem domicijelnim intelektualnim sferama u oblasti menadžmenta i ekonomije koji bi se uključili u ovakve implementacije ovog razvojnog kredita sa sredstvima koji bi se ovim kreditnim aranžmanom ostvrali. To je neka prva sugesija prema gospodinu ministar i svim onim ministarstvima koje je predsjednik Komisije za spoljnu trgovinu i politiku apostrofirao iza ove govornice. Lično smatram da sporazum možda na nespretan način samo definiše u nekim svojim preambulama, koje se odnose, kako bi narod rekao jabuka i krušaka, jer projekat privatizacije u dva naša entiteta ide sasvim tokom i po različitim modalitetima, a na nedovoljno kvalitetan način ne apostrofira upravo te različitosti u privatizaciji u ponuđenom tekstu sporazuma o razvojnog kreditu. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem delegatu Turjačaninu. Riječ ima gospodin Jerko Ivanković uvaženi delegat.

JERKO IVANKOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, kolege izaslanici, uvaženi gosti, ja smatram da ovaj sporazum trebamo gledati kroz dva dijela. Jedan dio je kredit po povoljnim uvjetima, to je potrebno za BiH, a drugi dio je znanje koji je BiH isto tako jako potreban. U BiH uvozimo svega i svačega od čivija i čekića do krva i pilića a nama je najpotrebnije da uvozimo novac i znanje te da tim novcem i znanjem proizvodimo u BiH za tržište BiH, te i za izvoz. Smatram da trebamo ratificirati ovaj sporazum i zatražiti od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa da i ubuduće preferira uvoz novca i znanja u BiH, kojim ćemo zaposliti

ljude u BiH koji će puniti naše proračune i naše fondove te da smanjimo uvoz gotovih proizvoda, čime se osiromašuje zemlja preko milijardu KM-ova godišnje. Zahvalujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvalujem delegatu Ivankoviću. Je li ima još neko da se javlja za raspravu? Nema. Uvažena ministrica će dati tražena pojašnjenja i čini mi se našu rasprvu privesti ka usvajanju ovog sporazuma.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvalujem predsjedavajućem, dozvolite gospodine predsjedavajući i uvaženi delegati ovog cijenjenog doma na početku da čestitam predsjedavajućem na predsjedavanju, odnosno na preuzimanju predsjedavanja ovim domom. Ja se nadam da će mandat koji je pred vama svima biti uspešan jednako kao što je bio u slučaju njegovih prethodnika, koji će ostati zabilježeni, između ostalog, i po usvajanju Izbornog zakona, po ulasku BiH u Vijeće Evrope, a nadam se da ćemo tako jedan krupan doživljaj doživjeti u vrijeme predsjedavanja gospodina Špirića. Svima vama koristim priliku da čestitam sve ove pretpostavke za mnoštvo obaveza koje slijede pred BiH i ja se nadam da je, da smo svi razumjeli da nije vrijeme euforije, čestitara itd. nego obveza, ispunjenja obaveza koje su pred svima nama.

Ja ću iskoristiti priliku da kratko se osvrnem na neka pitanja, ako nije sistematizirano ja vas molim da mi ne zamjerite, ako ostanem kome šta dužna, kad podem barem da signalizirate odgovor.

Ono što smo danas i prilikom rasprave, povodom ovog kreditnog aranžmana pokrenuli, govori o jednoj radikalnoj promjeni unutar struktura vlasti, zakonodavne i izvršne kad je u pitanju jedno od ključnih područja tranzicija, to je transformacija vlasničke strukture. Očito da više ne pristupamo privatizaciji tek tako, tek onako kako je to bilo u dosadašnjem periodu, što je izazvalo mnoštvo problema i usporavao proces privatizacije i otvorilo brojna pitanja i dileme, koje su se nekada i nisu ticale samo pretpostavke vrlo važne za dalji nastavak ekonomskih reformi. U tom smislu i pozdravljam da se nad jednim kreditnim aranžmanom, koji se tiče podrške tehničke pomoći u privatizaciji vodila ovoliko rasprava. Ja ću vam samo reći da se vodila u više navrata i na Vijeću ministara a znam da je i u više navrata bila ovdje i u Parlmentu. Dobro je da se zastalo nad ovakvim pitanjima, tek toliko da ne prihvatom i neke obaveze, pogotovo finansijske, kreditne, bez obzira koliko su one povoljne. Mi govorimo ovdje o grant sredstvima ali su to, ipak, kreditni aranžmani na jedan način i da ne prihvatom na jedan način pasivno kreditne aranžmane, ne razumijevajući i obaveze koje proizilaze iz organa vlasti BiH da to provedu. Šta želim reći? Svaki kreditni aranžman kad je u pitanju konkretno podrška o privatizaciji, neće biti nikakvog opterećenja budućim generacijama svakih nije ovaj. Ukoliko mi iz takvog jednog aranžmana obezbijedimo razvojne efekte unutar BiH. Mislim da će jednim dijelom biti odgovoren na neka pitanja i dileme i ako je kreditni aranžman koji je pred vama predstavljen samokao kreditni, nažalost, do sada u praksi nije bilo da se kao prateći dokument pojavi i projektni sporazum, što vam kao resorni ministar obećavam da ćete ubuduće i jednako kao i članovi Vijeća ministara, tako i članovi Parlamenta dobiti opis projekta, odnosno obaveze i stranih, u slučaju recimo ovo je konkretno eksperata i domaćih eksperata i domaćih vlasti kad je u pitanju konkretno privatizacija. Potpuno da odgovorim na neka pitanja. Uvaženom delegatu gospodinu Genjcu, pitanje osigurnaja mehanizma, podnošenje izvještaja o isplativosti odnosno efikasnosti ovog aranžmana, ja ću vam samo pomenuti da smo u ovom raspoređivanju ovih nadležnosti između

Ministrstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, koje pregovara kreditne aranžmane, odnosno projektne sporazume po osnovu ... studije, dakle, prisustva, odnosno aranžmana Svjetske banke u BiH, koji je trogodišnji i već je na isteku. Dakle, on je dogovoren u vrijeme prethodnih garnitura vlasti, kad je dogovoren i kreditni aranžman za tehničku pomoć u privatizaciji, da smo, između ostalog, dogovorili da pratimo implementaciju razvojnih projekata i programa. Dakle, da se posao i angažman i Vijeća ministara i entitetskih vlada ne završi samo dobijanjem sredstava koja su namijenjena za to, jednako kao što smo mi dužni ponekad, vrlo često u stvari, da ispunimo mnoge pretpostavke da bi dobili neki kreditni aranžman, jednako tako ćemo pratiti i njegovu implementaciju i eventualno u svim procedurama, koje su inače uobičajene za međunarodne aranžmane, ugovore, međunarodne kreditne aranžmane pristupimo eventualnim promjenama, odnsono odustajanjima a to podrazumijeva proceduru u koju bi svakako bila uključena i institucija Parlamenta, odnosno posebno Doma naroda.

Drugo, ja ću vam samo pomenuti da, dakle, da se efikasnost, odnosno isplativost, što se veže za zaključak Komisije, koja je prezentirala uvaženi delegat Ilić da se zaduže dva resorna ministarstva u Vijeću ministara Ministarstvo vanjske trgovine i Ministarstvo trezora da zajedno sa ministrstvima finansija obje entitetske vlade prate dinamiku i program povlačenja, odnosno plan realizacija i angažman stranih eksperata. Nešto od ovog praćenja dinamike i povlačenje sredstava je već sastavni dio ugovorenog aranžmana. Ali, koliko sam razumjela sušina ovog zaključka Komisije odnosi se upravo na ovo o čemu i mi govorimo, odnosno na čemu smo angažovani. Da svaka naredna tranša bude propraćena praktično realizacijom odnsono efektima trošenja sredstava iz prethodne tranše. Ja ću vam samo pomenuti poučena iskustva u mnogim drugim kreditnim aranžmanima. Mi imamo takvih obaveza, koje se prate, čak i Svjetska banka ili neke druge međunarodne finansijske institucije prate koliko smo mi u stvari ispunili naših obaveza pa nam se uslovjava isplata naredne tranše, što je ponekad i dobro, znajući ponekad našu dinamiku koja je čudna unutar svih institucija vlasti u BiH, nekad nas iznenadi u dobrom a nekad i u lošem, ali vrlo je važno razumjeti da to praćenje dinamike trošenja sredstava, u stvari znači praćenje realizacije efekata i efikasnosti, odnosno izvršenja ovih kreditnih aranžmana, odnosno isplativosti, ili efikasnosti uopšte ulaska u ovakav kreditni aranžman, nakon čega se može stvar dopunjavit, mijenjati, otkazivati itd. i uobičajenim procedurama.

Drugo, da li će nastati štetne posljedice ukoliko se odustane od ovog kreditnog aranžmana, eventualno. Ja ne znam, da li samo možda jedno preciziranje prije odgovora. Da li se vaše pitanje odnosilo, da li bi nastale štetne posljedice ukoliko se ne ratificira ugovor ili ukoliko se u toku njegove implementacije odustane od tog ugovora i jedno i drugo.

Prvo, ja ću vam pomenuti da na ovo prvo pitanje, redimo ukoliko se ne bi iskoristila ova sredstva, mi smona isteku ovog trogodišnjeg kas studije, ova sredstva bi mogla, eventualno, mogla biti, eventualno, najpovoljnija je varijanta, ali nisam sigurna eventualno mogla biti prebačena u nredni kas studio, odnosno u narednu kas studiju. Za koju namjenu bi ona bila namijenjena to je drugo pitanje. Ja ću vam samo pomenuti da danas u uslovima kada je sve teže doći do međunarodnog kapitala, pogotovo u zemljama koje koriste pogodnosti IDA uslova, dakle, gdje se plaćaju samo troškovi, ima 85% a ne plaćamo komercijalne kreditne aranžmane po onim visokim kamata na tržištima kapitala i do ovakvih sredstava je sve teže doći. Nama će, vjerovatno, naredni iznos sredstava koji će biti odobren po osnovu kas studije, obzirom da smo već iskočili po nekim makro ekonomskim pokazateljima iz onog kruga zemalja koje uobičajeno koriste pogodnosti IDA uslova, najvjerovalnije da će nam ukupan iznos sredstava koji će biti odobren za ekonomske reforme i razvoj biti manji nego što

je to bio slučaj u zadnjoj ka studiji. Dakle, to bi bila jedna šteta, da pomenem ne korištenja mogućnosti da koristimo povoljne kreditne aranžmane kao što je IDA kreditni aranžmani u vrijeme kada je sve teže doći do tih sredstava.

Drugo, ukoliko bi u toku realizacije, odnosno implementacije ovog projekta došlo do otkazivanja, eventualno, promjene ovog kreditnog aranžmana, ono bi najvjerovaljnije došlo na inicijativu bosanskohercegovačke strane, a vjerovatno ta inicijativa bi bila propraćena dobrom analizom, dobitaka i gubitaka, odnosno jedne analize, ali ja o tome ne bih govorila, jer idem na varijantu da će stvar krenuti dobrim tokom i da će biti zaista završena na dobar način.

Treće, na vaše pitanje, odnosno intervencija i uput odnosilo se na kriterije rasporeda po entitetima. Vi ste se rukovodili brojem preduzeća 18 u RS i 27 u Federaciji BiH. Ja ne znam da li su svi delegati ovog uvaženog doma dobili ovo jedno objašnjenje i pojašnjenje, koje je bilo upućeno Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku ovog doma. Ovdje je na strani 2 sredstva kredita koja su namijenjena kako slijedi pa onda ima specifikacija, dakle, nije samo broj preduzeća. Ovdje se odnosi na ukupno raspoređivanje sredstava po osnovu potreba preduzeća. 18 i 27 preduzeća, 27 u Federaciji, nije jednak, nisu jednake potrebe za određenim robama, konsultanskim uslugama, operativnim troškovima i ostalim. Ovdje je tačno data specifikacija i, naravno, prema potrebama i stanju preduzeća u oba entiteta koja bi bila podložena ovoj privatizaciji.

Naredno, gospodine Ilić, vi ste prezentirajući zaključak sa kojim ne da se slažem možda u nekoj drugoj formulaciji, ali ja vam želim samo reći da je to jedan novi mehanizam rada. Naravno, mi to ne možemo uraditi preko noći. Moram napomenuti, nažalost, da do sada su tokovi kapitala pa čak i ovi kreditni aranžmani uglavnom išli, bili praćeni moritoringom od strane onih ko je davao sredstva. Uopšte gotovo da nije bilo monitoringa unutar BiH kako a da ne govorim o efikasnosti kako su korištена i da li su, zaista, efikasno iskorištена sredstva, bez obzira da li se radi o ovom kreditnom aranžmanu ili bilo kom drugom. Vi ste pomenuli da po realizaciji prve tranše, konkretno ste pomenuli Ministarstvo vanjske trgovine predviđeni Parlamentu izvještaj da bi onda Parlament dao saglasnost za povlačenje druge tranše. Ja ne znam kako, odnosno da se obezbijedi parlamentarna kontrola. U svakom slučaju potpuno sam saglasna da Parlament, koji ratificira, odnosno daje u krajnjem onu krajnju saglasnost, bez kog nema korištenja i nema sredstava unutar BiH, naravno da bude uključen, odnosno da postoji taj mehanizam parlamentarne kontrole. Da li to ovaj mehanizam ili neki drugi to ne znam, vjerovatno će o tome razgovarati neki drugi ljudi, jer će realizacija, odnosno povlačenje ovih narednih tranši biti, svakako u sazivu nekom drugom, ali da će Ministarstvo, posebno Ministarstvo trezora posredstvom, zajedno sa entitetskim ministarstvima finansijsa, posredstvom kojih se povlače tranše voditi taj, imati uvid ili analizirati posebno ovo o čemu je gospodin Genjac govorio efikasnost izvršenja, odnosno trošenja tih sredstava i efekte od svega toga, naravno, predviđeno u onim fazama kako je to i predviđeno u to nemojte ...

U svakom slučaju, mislim da bi se na ovaj način, koji ste vi pomenuli, ja ne znam da li je on zaista adekvatan, ali ponekad može usporiti stvar. Možda postoji neki drugi način parlamentarne kontrole koji ne bi značio svaka tranša praktično ponovo o ratifikaciji. To bi značilo praktično sprovođenje procedure za svaki dio ovog sredstava. Ali u svakom slučaju sigurno da postoji neki način i da o potrebi ne govorimo parlamentarne kontrole trošenja ovakvih sredstava.

Gospodinu Spahiću kratko, strani eksperți zašto, vaš komentar zato što mi nismo u stanju. Ja nisam baš sigurna da to stoji tako kako ste vi prezentirali mada se, vjerovatno u

krajnjem slažem. Ovdje kada je u pitanju tenderska privatizacija, pogotovo ove faze koje slijede obzirom da imamo dva različita modela privatizacije u dva entiteta koja idu i različitom dinamikom i različitim procedurama i pravilima privatizacije, ponekad postoji potreba pronalaženja adekvatnog strateškog partnera i ulaska možda stranog kapitala u Bosnu i Hercegovinu kroz proces privatizacije. Ne dovodeći i ne negirajući ili nedajući manji značaj drugim oblicima ulaska stranog kapitala u Bosnu i Hercegovinu. To jesmo li mi u stanju ili nismo, ako ste to ocjenjivali sa pozicije ili davali takvu ocjenu pozicije ekspertnih znanja i umjeća domaćih u odnosu na strane ja ču vam samo pomenuti da ovdje su uključeni i strani i domaći ekspertri.

Ono što je vrlo važno za razliku od dosadašnjih, a najvećim dijelom stranih eksperata, odnosno njihovog učešća u procesu privatizacije ne samo taj mehanizam kontrole, odnosno upravljanja recimo procesom privatizacije ili uklapanja u naše modele privatizacije koliko je vrlo važno da su sada prvi put strani ekspertri, odnosno kako je predviđeno ovim sporazumom odgovorne domaćim vlastima. Do sada i kroz GTC i UESED i kroz sve ostale angažmane međunarodne zajednice počev od onog početnog aranžamana recimo kada su pravljeni modeli privatizacije u dva entiteta angažmana (PRAJS VOTER HAUS) i ostalih institucija ovdje ovaj prvi put da stranci odgovaraju domaćim vlastima što je još jedan mehanizam koji se naslanja na prijedlog zaključka komisije koji je prezentirao gospodin Miletić. I to je jedan način da se na jedan način kontroliše i taj mehanizam korištenja sredstava povlačenja i da se obezbjede efikasnost ovog odnosno isplativost ovog aranžmana. Mjerjenje njegove isplativosti.

Dalje vrlo važno što ste pomenuli jeste promjena odnosa Parlament i Vijeće ministara i mi već radimo na tome. Jako je dobro da se parlamentarna kontrola obezbjedi ne samo u ovom nego u svim i ne samo kreditnim aranžmanima nego i ostalim angažmanima. Ja posebno pozdravljam te zahteve, inicijative koje smo čuli iz za ovom govoricom od strane vas, odnosno delegata ovog doma, jer ja vam nažalost moram pomenuti da do sada vjerovatno u svim našim angažmanima je pretjeranim ponekad i bilo odsustvo te komunikacije pa u odsustvu komunikacije došlo je do kulminiranja nekih problema. Ne zbog toga što nije bilo dovoljno dobre volje ni od strane Parlamenta ili recimo VIjeća ministara i resornih ministarstava koliko ponekad možda ne sagledavanja cjeline slike jedne i posljedica koja možda proizilazi iz nekih rješenja.

Vi ste pomenuli, odnosno tražili odgovor na pitanje da li je blokiran proces privatizacije i da li je uopšte priča o novoj poslovnoj klimi na jedan način da li je to, da li je i ovaj kreditni aranžman, odnosno kreditni aranžmani koji su podrška privatizaciji da li su garancija za jedan novi ambijent. Mi smo već dugo u procesu privatizacije, a vi znate kako je ona išla i kako ide sporo i iz kojih razloga ona ide sporo i zašto se ponekad i vraća na ono ranije, ali ja ču vam samo pomenuti da u onako lošoj ekonomskoj postratnoj slici kada smo startali sa procesom privatizacije, ja lično kao ekonomista cijenim da bi bilo najbolje da smo završili za mjesec dana. Možda karikiram, ali u relativno kratko vrijeme jer ona je samo pretpostavka za dalji tok. Ona nije sama sebi cilj. Nažalost u mnogim enklavama je tako razumljena i zbog toga se svemu tome i prišlo i pristupilo i vodilo na onakav način na koji se vodilo. Uvijek se nekako navračalo na neka pitanja da li bi mi možda bud zašto nešto prodajemo.

Tačno je da ovdje kada su utvrđeni modeli na koje se ja ne želim vračati jesu oni dobri ili loši, to bi bilo, značilo vraćanje na početak što bi dalje usporilo proces privatizacije. Nama opada čak i vrijednost onoga dok mi vodimo priču o modelima privatizacije. Tačno je da ovdje nije bilo dovoljno, ja ču prije svega pomenuti prije nekoliko godina političke volje da se

utvrdi strateški prioriteti u procesu privatizacije grane i oblasti i načini, odnosno mehanizmi na koji bi se ostvario taj proces, ubrzao i krenulo što je moguće prije naprijed u one reforme za koje je privatizacija ključna prepostavka.

Ja ču samo pomenuti da konkretno kada je u pitanju ovaj kreditni aranžman, on je sastavni dio uopšte unapređenja poslovne klime, ali moram vam reći da nije jedini. Poslovna klima je kod nas, odnosno kreiranje poslovne klime kod nas je i naš odnos prema nekim ključnim pitanjima ekonomskih reformi, jednako tako i vrijeme koje je potrebno da registrujemo firmu ili da stranac registruje firmu, ili da dobije jasnu sliku gdje sve treba platiti porez i koji porez uopšte, odnosno na lokalnom, kantonalm, entitetskom nekom drugom nivou, da nema pitanja hiljadu itd. Uostalom, akcioni plan za unapređenje poslovne klime mislim da ćete tačno imati priliku uskoro da o tome i razgovaramo. Dakle ovo je samo jedan dio cijeline unapređenja poslovne klime.

Vaše pitanje kuda ide politika u ovoj oblasti? Ako ste mislili na oblast privatizacije, nažalost ponekad se i sami upitamo kuda ide politika uopšte ekonomska politika u svim oblastima ekonomskih reformi. Ponekad iz razloga što su nam i različite nadležnosti od državnog nivoa, entitetskog nivoa pa ponekad i dole nižih nivoa vlasti u pojedinim oblastima koji se tiču između ostalog i procesa privatizacije. Ja očekujem da će naredna godina biti ključna. A prepostavka, između ostalog zato jeste i ovaj kreditni aranžman.

Gospodine Novakoviću vi ste postavili neka pitanja koja se u cijelini postavlja kako smo mi počeli priču privatizacije i transformacije ka tržišnoj ekonomiji ili tržišnim pravilima igre. Ja nisam siguran da je baš ovaj kreditni aranžman, a uvjereni sam da kada biste i vi pročitali projektni sporazum koji nažalost nije bio svima u proceduri jer nije ni predviđeno našim zakonim da nisam sigurna da kada biste projektni sporazum pročitali da biste i dalje ostali na tome da je ovo agentska provizija. Budite ubjeđeni da nije. Ja nisam sigurna da bi ovim kreditnim aranžmanom mi plačali prodaju naših strateških preduzeća po nekim vrijednostima koje su, odnosno po cjenama koje su ispod njenih njihovih vrijednosti.

Vi ste između ostalog vezano za ovo pitanje, odnosno vašu dilemu između ostalog pomenulik, pozvali se na tačku 2., odnosno na strani 3. ovog materijala koji je bio možda pojašnjenje komisiji, odnosno članovima Komisije za vanjsku trgovinu između ostalog koji kaže omogućavanjem vladama da angažuje domaće i međunarodne ugovarače prodaje koji bi bili zaduženi za identifikovanje zainteresovanih investitora i pripremu stvarne prodaje kompanija, odnosno prenošenje vještina stranih ugovarača prodaje na domaće i obrnuto što bi trebalo da stvori ambijent pogodan za dalju privatizaciju i nakon završetka ovog projekta. Ovo je samo jedan dokaz da i ovaj u okviru ovog pregovarač čak to je bilo i prilikom pregovaranja o kreditnom aranžmanu da ne bude samo transfer sredstava kao tehnička pomoć privatizaciji nego da ima i svoju edukativnu ulogu.

Nadalje, ja ču vam, mislim da je važno da pomenem da su i vlade oba entiteta u uobičajenoj proceduri dakle u ovom sazivu dale saglasnost na ovaj sporazum.

Gospodine Turjačanin vi ste pomenuli pitanje postfestum da se radi uopšte ja neću reći da je to ovaj kreditni aranžman povod, nego generalni. Tačno je da se kreditni aranžmani pregovaraju, da se kreditni aranžmani potpišu nakon svih uobičajenih procedura, nakon toga ide proces ratifikacije kada je uključen Parlament. Mislim da bi možda u toj fazi, možda i u tom redu poteza bila prilika da se što je mehanizam i parlamentarne kontrole i aktivne uloge Parlamenta, a ne samo pasivne da se u svim ovim nekim fazama ili u određenim fazama koje

Parlament ocjeni uključi Parlament u aktivne impulse. Ovo nije postfestum, jer ja ču vam samo pomenuti jednu jesu pregovarani u uobičajenoj proceduri koja je zato predviđena, ja želim pomenuti i obje vlade su dale na to saglasnost. Kreditni sporazum je potpisana, a postaje operativan kada bude ratificiran. Dakle sredstva već stoje poprilično već dugo stoje, mi smo već pred novom ...studijom. Nema operativnosti ovih sredstava ni početka implementacije ovog projekta bez ratifikacije ovog sporazuma. Ali mislim da je suština vašeg pitanja više u onome da vi budete, odnosno Parlament i institucije parlamenta, odnosno zakonodavna vlast aktivno uključena ranije.

Realizacija da se prati eto mislim da sam dijelom govorila obzirom da se tiče zaključka koji je gospodin Ilić prezentirao u ime komisije. Ovdje ste pomenuli sporazum u dva entiteta ide različitim tokom, to je i posljedica možda i dinamike koja je rezultat različitih modela privatizacije, različitih pravila igre u oba entiteta, pa mislim da nema potrebe dalje obrazlagati.

Uvaženom delegatu Ivankoviću. Ja se potpuno slažem da je ovo kredit po povoljnim uslovima i da uslovi su 0,75% što praktično pokriva materijalne troškove GREJS period 10 godina je dosta dug period i ja nisam sigurna da ćemo mi imati više ikada prilika za tako povoljne uslove kao što je ovo. Ono što ste posebno apostrofirali da je ovo uvoz znanja obzirom da znam da ste jako angažovani na uvozu i izvozu, ja posebno potenciram i uvoz znanja, pogotovo ako bude u funkciji izvoza sa obavezom možda da mi čak izvezemo više znanja nego što uvozimo znanje. Ja znam da vi najbolje znate da mi svašta u Bosni i Hercegovini uvozimo. Ja se potpunoslažem s vama kada je u pitanju znanje da zaista se koncentrišemo na jedan selektivan uvozni pristup, pogotovo kada je u funkciji izvoza. Nisam, ne slažem se baš zato da ta rješenja dobra rješenja budu praćenja zabranom uvoza nečeg drugog. Jer time kršimo domaće zakona, a drugom kreiramo monopolsku poziciju što i vi jako dobro znate.

Zahvaljujem. Ja pozivam ovaj dom da iskoristi ovu priliku i da ratificira ovaj sporazum, jer mislim da je Bosni i Hercegovini i te kako potreban, a sve one dileme koje su bile vrlo konstruktivne uz prijedloge naravno i Komisije i sve ostalo ćemo kroz mehanizme implementacije ovog sporazuma svakako uvrstiti u proceduru. Zahvaljujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem uvaženoj ministrici na čestitkama i na odgovoru na pitanja koja su nadam se rješila najveći broj, ako ne i sve dileme kod delegata prilikom njihove rasprave.

Ja u prilog ratifikacije ovog sporazuma želim da kažem da sam bio jedan od onih koji je na prošloj sjednici imao kritičan ton prema ratifikaciji ovog sporazuma. U međuvremenu sam imao priliku da se upoznam sa onim informacijama koje mi nisu bile dostupne. Naravno vodeći konsultacije i sa Ministarstvom za spoljnu trgovinu, sa entitetskim ministarstvima i parlamentima koji su izvršili ratifikaciju ovog sporazuma, sa kancelarijom Svjetske banke u Bosni i Hercegovini gospodinom Ingremom sa saradnicima i ono što ja želim da kažem da bez angažmana Svjetske banke i na ovom području u Bosni i Hercegovini neće biti moguće ostvariti progres koji očekujemo. Mislim da međunarodne finansijske institucije ukoliko ne pokažemo spremnost za ratifikaciju ovakvih sporazuma će seliti kapital na atraktivnija područja od Bosne i Hercegovine, ali cijenim da ratifikaciji stvakog sporazuma treba posvetiti dužnu pažnju i postavljati izvjesna pitanja.

S obzirom da je bilo diskusija da se u tom smislu da se neće pristupiti ratifikaciji ovog sporazuma, ja želim da kažem da je za nas poslanike iz Republike Srpske bitan je sav narod i Skupštine Republike Srpske koja je završila ratifikaciju pa i Ministarstva finansija i moj lični je stav da danas treba izvršiti ratifikaciju ovog sporazuma uz sugestiju da možda zaključak koji je ponudila Komisija za spoljnu trgovinu je možda nije dobar jer ne može se vršiti ratifikacija transi kredita, nego ili se vrši ratifikacija sporazuma u cijelosti ili se ona ne vrši. Ali može biti zaključak Parlamenta da mi tražimo od Savjeta ministara da nas povremeno izvještava o toku realizacije ovog sporazuma. To bi bilo čini mi se dobar zaključak koji bi prvo značio ratifikaciju sporazuma i obavezu Parlamenta da kontroliše preko Savjeta ministara tok realizacije sredstava iz ovog sporazuma.

Ako smo, a nadam se da jesmo iscrpili raspravu vezano za ratifikaciju ovog sporazuma, ja vas molim da pristupimo izjašnjavanju, uz napomenu da ukoliko svi delegati nisu imali potrebnu nivo korespondencije i pisane materijale da to zatraže, ali bi u svakom slučaju snažna poruka bila da izvršimo ratifikaciju ovog sporazuma.

Dakle ja postavljam pitanje - ko je zato da se ovaj sporazum, odnosno ovaj ugovor ratificuje? – 10

Deset, dakle. Treba ići na entitetsko izjašnjavanje?

Ko je protiv? – Nema niko
Ko je uzdržan? – 2

Idemo sad, tražimo entitetsku većinu.

Ko je iz Federacije Bosne i Hercegovine za ratifikaciju sporazuma?
Ko je iz Republike Srpske za ratifikaciju sporazuma?

Sa zadovoljstvom konstatujem da smo izvršili ratifikaciju ovog sporazuma.

Prelazimo na osmu.

Mislim, da ima li potrebe da zaključak? Ja vas molim, htio sam da izvršimo profurmolaciju. Moj prijedlog je bio dakle zaključak da u kojem delegati Doma naroda traže od Savjeta ministara Bosne i Hercegovine da nas povremeno izvještava o toku realizacije ratificiranog sporazuma.

Evo pročitajte ga, nije problem.

DRAGUTIN ILIĆ

Zaključak Komisije glasi – Obavezuje se Ministarstvo spoljne trgovine da u saradnji sa Ministarstvom trezora, institucija BiH i entitetskim ministarstvima finansija utvrdi program i dinamiku povlačenja kreditnih sredstava po tranšama i prioritetima. Plan realizacije tih sredstava kao i angažovanje stranih eksperata sa definisanim rokom izvršenja. O realizaciji Ministarstvo će sačiniti informaciju za entitetske skupštine i Parlamentarnu skupštinu BiH. Tu bi onda došla tačka bez ovoga zadnjega, nakon čega bi parlamenti dali saglasnost za povlačenje narednih transi, jer smo čuli da bi to izgledalo kao da vršimo ratifikaciju svakoga dijela sporazuma. Znači to.

IBRAHIM SPAHIĆ
/govori s mjesta/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim imamo prijedlog ovog zaključka, ima zaključak koji pomiruje sve solucije da delegati traže od Savjeta ministara, dakle. Dobro to može biti zaključak Komisije Doma sad je svejedno da nas izvještava o toku realizacije ovog sporazuma. Pretpostavljam da imamo odgovoran Savjet ministara koji će voditi računa o tranšama, da ne vršimo sakrivanje situacije, da ne ispadne ratifikovali smo sporazum uz i jesmo i nismo.

Dakle tražimo izvještavanje i zato hoćemo li se izjašnjavati o oba zaključka ili o jednom? Okej.

Stavljamo zaključak Komisije na glasanje?

Ko je za?

Ko je za molim vas da dignete jasno kartone ko je za? – 10

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Ja sam uzdržan. Dakle konstatujem da je ovaj zaključak usvojen. Nema potrebe da idemo na zaključak koji sam definisao. Evo usvojen je i ovaj zaključak.

Prelazimo na osmu tačku dnevnog reda.

Ad. 8. Izvještaj o izvršenoj reviziji. podnositelj Ured za reviziju institucija u kojima je izvršena

Izvinjavam se, izvinjavam se sedma tačka

Ad. 7. Ugovor između Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Jugoslavije o carinskoj saradnji i uzajamnoj pomoći

Predlagač Predsjedništvo BiH. Dobili ste izvještaj komisije. Na klupe vam je podjeljeno kratko obrazloženje ugovora.

Otvaram raspravu o ovoj tačci dnevnog reda. Da li se neko javlja za riječ? Ako nema nikoga da se javlja za raspravu, predlažem da se izjasnimo.

Ko je zato da se dà saglasnost za ratifikaciju ovog ugovora?

Ko je za? – 11

Nema protiv, nema uzdržanih.

Konstatujem da je ovaj ugovor ratificiran jednoglasno.

Prelazimo na osmu tačku dnevnog reda.

Ad. 8. Izvještaj o izvršenoj reviziji

Podnositac kanceralija za reviziju institucija u kojima je izvršena revizija. Dakle institucija u kojima je izvršena revizija su

1. Državna granična služba,
2. Ministarstvo trezora institucija Bosne i Hercegovine,
3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine,
4. Ministarstvo za evropske integracije Bosne i Hercegovine,
5. Ustavni sud Bosne i Hercegovine i
6. Regulativna agencija za telekomunikacije.

Predlažem da vodimo odvojenu raspravu po ovim tačkama. Dakle idemo tačku po tačku. Izvještaje ste dobili. Izvještaj komisije takođe ste dobili.

Ko se javlja za riječ? Izvolite.

Uvaženi delegat, gospodin Jerko Ivanković. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, kolege izaslanici, uvaženi gosti. Komisija za finansije i administrativne poslove je razmatrala izvješće o reviziji koje je dostavio Ured za reviziju i izvješća Komisije za finansije i proračun Zastupničkog doma. Pisano izvješće Komisije ste dobili u materijalima za sjednicu. Na Komisiji je obavljen razgovor s predstavnicima institucija u kojima je izvršena revizija od kojih smo informirani da se jedan dio nepravilnosti već otklonio čime se potvrđuje da Ured za reviziju svojim radom daje veliki doprinos za što kvalitetnije organiziranje institucija Bosne i Hercegovine. Komisija je na 18. sjednici donjela i zaključke, te predlaže Domu da iste usvoji. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem predsjedniku komisije. Ko se dalje javlja za riječ? Predstavnici kancelarije za reviziju. Koliko znam gospodin Miletić. Izvolite.

MILETIĆ

Poštovani gospodine predsjedavajući uvaženi izaslanici, poštovana ministrica, generalni revizor je izvršio reviziju godišnjih računa za 2000. godinu ovih šest institucija koje je nabrojao gospodin predsjedavajući. Ovo je druga serija izvještaja. Prva serija je bila otprilike nešto više od 9 mjeseci. Ove izvještaje smo mi dostavili Parlamentu prije otprilike pola godine. Revizija je izvršena sukladno opće prihvaćenih standardima revizije i intosajd standardima koji nam omogućuju da koristimo profesionalne metode i stječemo dovoljno informacija za davanje mišljenja u svezi revizije.

U provođenju revizije podržavali smo usvojenog etničkog kodeksa koji pruža etničke smjernice i daje potporu integritetu neovisnosti i profesionalizmu svakog revizora po na osob te jamči vršenje revizije na objektivan i nepristran način. Revizijom navedenih institucija uočili smo slabosti u sustavu internih kontrola kod svih revidiranih institucija. Postoje mnoge još uvijek nejasnoće kod naših klijenata što su to interne kontrole. Ja će dati jednu kraću definiciju. Interne kontrole su kontrole koje uspostavlja menadžment institucije da bi pored ostalog ostvario zacrtane ciljeve i zaštititi javna sredstva od gubitaka zbog prevara, zbog nesposobnosti i nebrige kao i druge ciljeve. Zbog toga bi preporučio da predstavnici Vlade, a

žao mi je što nema više predstavnika Vlade da iskoristi ovaj seminar što je bio prošle godine da sve materijale i primjedbe i sugestije koji su dobili na prošlom seminaru koji je organizirala EU da se to primjeni u praksi. A seminar je bio na temu interne kontrole interne revizije. Tako da je neophodno da se to primjeni u praksi kako bi se ovi naši revizijski izvještaji bili što kraći i imali što manje primjedbi. Treba donjeti jasna pravila i procedure koji će regulirati u prvom redu potrošnju pojedinih proračunskih stavki i nazirati provedbu tih istih stavki kao i donjeti i druge akte kako bi se procedure unutar institucija dobro propisale i vršile naziranje tih istih procedura.

Takođe značajne probleme stvara nedostatak propisa što je otežavalo rad institucija i stvaralo uvjete za nepravilnosti. To u prvom redu mislim da nedostatak zakona o nabavci roba i usluga i ustupanju radova i molio bi ovaj visoki Dom da obveže Vijeće ministara da što prije pusti u proceduru taj zakon kako bi unaprijed spriječili eventualne nepravilnosti.

Značajan je takođe nedostatak nepostojanje planova i programa rada sa jasnim i mjerljivim ciljevima što smo primjetili gotovo kod svih institucija i mi ukoliko brzo podemo nazad, nadam se da hoćemo uvrstiti reviziju učinka, nećemo moći kvalitetno ni to uraditi, jer ministarstva nemaju jasne ciljeve. Znači kada se nema jasan i precizan cilj ni plan šta se god uradi dobro je se uradilo, a to sigurno nije dobro.

Uočena su takođe mnoge greške u računovodstvenim evidencijama, jer poslovne promjene nisu evidentirane u poslovnim knjigama na način kako to predviđaju računovodstvena načela i standardi. To se u prvom redu odnosi na nepoštivanja načela da poslovne promjene knjiže u momentu nastanka, a ne u momentu plačanja.

Takođe neke institucije nisu vršile ni popis imovine na dan 31. 12. što negativno utiče na finansijski izvještaj i na njegovu točnost.

Znači to bi ukratko bile slabosti i nepravilnosti karakteristično za sve revidirane institucije, a pojedinačne nepravilnosti iznjeli smo svakom izvještaju pojedinačno. Toliko. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Miletiću. Ko se dalje javlja za riječ?

Ali ja bi molio da se dogovorimo hoćemo li se izjašnjavati pojedinačno ili ćemo voditi opštu raspravu o svim zajedno. Ja predlažem s obzirom da se radi o konkretnim izvještajima po ministarstvima da idemo tačku po tačku i da vodimo raspravu prvo o Državnoj graničnoj službi kako ste dobili u materijalima.

Ko se javlja za riječ?

Ako nema diskutanata stavljam na glasanje izvještaj vezano za reviziju Državne granične službe.

Ko je za ovaj izvještaj?

Konstatujem da je ovaj izvještaj jednoglasno usvojen.

Prelazimo na 2. Ministarstvo za trezor institucija Bosne i Hercegovine. Dakle izvještaj o reviziji Ministarstva trezora institucija Bosne i Hercegovine.

Ko se javlja za riječ? Nema kandidata za raspravu. Stavljam na glasanje.
Ko je zato da se usvoji ovaj izvještaj?

Izvolite. Zahvaljujem uvaženoj ministrici što nas, a vraćate se.

HALID GENJAC

Zapravo diskusija bi najbolje bila sadržana u preporukama koje je za svaki ovaj pojedinačni izvještaj preporučila komisija, administrativna komisija koja je razmatrala ove izvještaje. Naravno, na kraju svakog ovog izvještaja imaju preporuke komisije Doma naroda sa određenim zaključcima.

Mislim da je ovdje mjesto da se u ovu preporuku, u ove preporuke zapravo kod izvještaja o izvršenoj reviziji Ministarstva za trezor uvrsti i zaključak da zaista da Dom naroda traži od Vijeća ministara da u što skorijem roku izradi i dostavi u parlamentarnu proceduru zakon o kome je govorio revizor. Upravo dakle zakon o nabavci roba i ustupanju radova. Predlažem dakle da u ovim, u okviru zaključaka koje je komisija preporučila da se doda i ovaj zaključak i da onda glasamo o cjelovitom izvještaju o reviziji Ministarstva za trezor.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja se zahvaljujem s tim da mi izvještaj revizorske kuće ne možemo mjenjati. To nam je jasno. Naravno zaključke komisije imamo, oni se odnose na obavezu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Javlja li se još neko za raspravu? Zaključke komisije, naravno oni su generalno dati za sve revizorske izvještaje. Naravno, to je preporuka.

Ko je zato da se usvoji izvještaj izvršene revizije za Ministarstvo trezora institucija BiH?

Konstatujem jednoglasno.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Ko se javlja za raspravu?

Ako naravno mogu iskoristiti poslovničku mogućnost da smjesta govorim uz vaše dopuštanje, dame i gospodo, ja cijenim napore kancelarije za reviziju institucija Bosne i Hercegovine. Mislim da je ovo po prvi put da smo dobili reviziju rada insitutucija Bosne i Hercegovine. Cijenim da je bilo propusta u radu MInistarskog savjeta i zajedničkih institucija u prošlom sazivu, doduše ne radi se o namjernim propustima koji čine kršenje zakona. Cijenim da je takođe, pošto je ovo prvi revizorski izvještaj bilo propusta i u izvještaju koji je Ured za reviziju sačinio i zato mi je zadovoljstvo da danas mogu da svoje opservacije dam uz prisustvo Ureda za reviziju.

Kada je u pitanju Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice radi se o Ministarstvu koje je izvršilo probijanje Budžeta za 31 hiljadu maraka. Dakle to je Ministarstvo koje je najmanje probilo Budžet institucija Bosne i Hercegovine za prošli period, a čini mi se da je izvještaj nešto rigoroznije pisan nego za ostala ministarstva što će reći da čine neku političku podlogu za nešto što ne bi smjelo biti predmet ne izvještaja ni parlamentarnih rasprava. Ne bi smjelo biti predmet obračuna aktuelne vlasti sa prethodnicima. Ovo govorim iz razloga pošto sam bio član Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice u prošlom sazivu i želim da vam kažem da je to ministarstvo koje je formirano od jula mjeseca kada u Budžetu i nije bilo, nisu bila predviđena sredstva za izbjeglice i da smo za veoma kratko vrijeme uspjeli konstituisati to ministarstvo. Da smo za veoma kratko vrijeme uspjeli iz budžetskih rezervi obezbjediti dio sredstava u interesu najugroženije kategorije stanovništva u Bosni i Hercegovini. U to sam ubjedjen. Želim takođe da kažem da smo sposobili Ministarstvo, jer je ono u suštini nije postojalo jedan dio posla za potrebe izbjeglica i za projekt UNHCR-a odvijano Ministarstvo za civilno poslove i komunikacije, da smo za svega 15 dana uspjeli da konstituišemo Ministarstvo koje je ubjeden sam dalo fantastične rezultate za tako kratak period. Možda je u tom periodu za rad nejasnoća u procedurama i zakonskim rješenjima bilo propusta kao što je bilo u svakom ministarstvu, ali tamo gdje ja ne vidim potrebe za navodima u rvizorskem izvještaju u odnosu na ostala ministarstva, evo biću slobodan da to i javno kažem.

Na ovoj prvoj strani gdje je mišljenje revizora se kaže da u skladu sa zakonom o reviziji član 13. stav 4. pri izvještavanju javnih računa naša je obaveza je izvestiti da li su računi sačinjeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom? Da li godišnji izvještaji predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine stanja na kraju godine i ekonomičnosti i efikasnosti i efektivnosti kojim su ministarstva koristila javna sredstva u izvršavanju svojih funkcija? Dakle ovo su jasni koridori kojima se rukovodila kancelarija za reviziju što ja ne sporim.

Kada je u pitanju rezime, onda se ovdje kaže – uočeni su i evidentirani nedostatci u fazi planiranja budžeta, a posebice u iskazivanju programa izbjeglica iz budžeta koji nije planiran sa jasnim i konkretnim ciljevima i zadaćama. Želim da kažem da je to razlog što je to novo ministarstvo, dakle novoformirano Ministarstvo kada u budžetu i nisu bila planirana sredstva za te potrebe i nisu bila jasno naznačena i borba Ministarstva i u to doba ministra Raguža sa saradnicima je bila da se iz budžetskih rezervi pokuša što je moguće više namaći sredstava za rješavanje tih problema. I mi smo po ocjeni tadašnjeg saziva Savjeta ministara vodili rekao bi politiku koja je u to doba odgovarala najugroženijoj kategoriji.

Treći pasus u rezimeu kaže – kancelarija za reviziju je utvrdila da program koji je Ministarstvo realizovalo u 2000. godini nisu bili transparentni u dovoljnoj mjeri. To je politička ocjena. Ili je nešto transparentno ili nije transparentno. Dakle mora se reći u čemu se ogleda ta netransparentnost.

Zatim primjena zakona. Rukovodstvo Ministarstva je u više navrata prekršilo pozitivne zakonske propis zašto snosi određeni stupanj odgovornosti. Nije zadatak Ministarstva za reviziju da ovo pominje u izvještaju. Zadatak je to onih na koji se poziva komisija, nadležnih institucija. Zato mi se čini da je ovaj izvještaj sa jednom dozom, neka mi ne zamjere predstavnici kancelarije za reviziju tendencioznosti pisan u smislu nečega što možda nije dobro za Bosnu i Hercegovinu, a evo bićemo svjedoci izvještaja vlasti koja je došla poslije toga.

Zapošljavanje radnika. Niko u Ministarstvu nije radio na programu izbjeglica. Zaposlili smo 76 ljudi koji i dan danas rade u tom ministarstvu i moram da vam kažem da smo čekali procedure da bi to danas bilo Ministarstvo na ledini.

Naredna stvar na koju želim skrenuti pažnju vrlo stidljivo u ovom izvještaju piše da su sredstva, iako je tad bila procedura 1/3, 2/3 trošenja sredstava za potreba izbjeglih i raseljenih u Federaciji i Republici Srpskoj, vrlo stidljivo je naznačeno da su programi i projekti koji su trošeni na prostoru Republike Srpske za pitanje izbjeglih i raseljenih rađeni u skladu sa tenderom i transparentno. Svaki od nas vuče dio odgovornosti za ono što čini i nema kolektivne odgovornosti. Ali ono što nađe Ured za reviziju dakle dužan je da javno saopšti.

Dakle to su moje dakle moje impresije i kako mi je žao što nisam bio pozvan kada je bio rad komisije da jednostavno sa dokumentima za svaku utrošenu marku mora da postoji projekat. Druga je stvar da li su izgrađene procedure u Bosni i Hercegovini ako je u nekoj opštini doznačeno recimo 20 hiljada za obnovu kuća, da li su oni to utrošili zato. Postoji mehanizam kontrole. Neće valjda ministar ići da gleda da li su sredstva utrošena ili nisu. To je dakle sad uspostava nekih novih odnosa u Bosni i Hercegovini. Na svakom ugovoru i rješenju piše da je obavezna kontrola. Dakle ta kontrola može da se provede u svakom trenutku.

Ja se slažem sa nalazima naše komisije i kako bi mi drago bilo da koristeći prisustvo kancelarije za reviziju da odgovori na ove moje upute. Dakle, radi se o Ministarstvu sa najmanje probijenim budžetom. Imate probijanja do 2,5 miliona gdje se ne traži odgovornost. Ja imam, moram da vam kažem nažalost i papire koje je pisalo rukovodstvo aktuelnog ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i čini mi se da to više liči na lične nesporazume aktuelnog ministra za ljudska prava i izbjeglice i prethodnog, nego što bi to bilo u normalnim državama poželjno da se dešava.

Ali ja bi molio dakle kancelariju za reviziju da kaže da li su sredstva koja su trošena na prostoru Republike Srpske bila transparentna, dakle da to javno kaže i da se ovdje može dakle raditi ne o krivičnim djelima, nego da se može raditi o neizgrađenosti procedura kojima su bila jednostavno opterećena i druga ministarstva. Dakle, eto u tom smislu tražim da se da kancelarija za reviziju da svoje viđenje, da se to zabilježi.

Ja predlažem da se izvještaj usvoji i mislim da je dobro da je ovo početak jednog dobrog izvještavanja i dobrog rada i kancelarije za reviziju i rada ministarstava. Hvala vam lijepa.

Gospodin Ivo Divković. Izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja shvatam vašu potrebu da kao bivši jel zamjenik ministra na nekin način na nalaz Ureda za reviziju date svoje stavove i svoje mišljenje itd. Međutim, mislim da ta praksa nije dobra u ovom domu na takav način iz tog razloga što drugi koji su radili te i druge poslove tu priliku nemaju. I sada po meni vi na neki način pomalo zloupotrebljavate svoju funkciju predsjedavajućeg da tražite odgovore na pitanje samo za jedno ministarstvo. Mi možemo se dogоворити ili da svako ministarstvo ako nije odgovori Uredu za reviziju na podnošenje izvještaja da svoje mišljenje itd. ili da nastavimo proceduru izjašnjavanja vezano za izvještaj kako smo počeli. Eto toliko. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Hvala vam lijepo na sugestiji da ja naravno imam pravo da pitam ono što mi je poznato. Ne mogu da pitam nešto što mi je nepoznato. Ja cijenim ako delegati imaju spoznaju da razgovaraju o svakom izvještaju, o svakom, to i jeste cilj naše rasprave. Znači da je ona bespredmetna. Ne mogu da pričam o nečemu što ne znam i zato sam tražio pojašnjenje da li je na ovakav način možda nevještost formulacijom Ured za reviziju izašao van onoga što mu je nadležnost? Dakle da li je to slučajno, ako je slučajno ja to poštujem i pozdravljam. Ako je namjerno mora biti utemeljeno. Radi se o ozbiljnim stvarima. Nisu one tek tako da gledamo kroz prste. To su naravno ocjene koje je kancelarija za reviziju iznjela.

Zahvaljujem. Evo riječ je tražio gospodin Miletić. Nakon toga gospodin Ibrahim Spahić.

MILETIĆ

Samo ukratko odgovorio na primjedbe koje je dao gospodin predsjedavajući koji je u to vrijeme bio u menadžmentu tog ministarstva. Odbio bi da je ovaj izvještaj pisan na nekim političkim tendencijama. Ovo je jedan od devet izvještaja koje smo mi realizirali. Prvi put čujem da on ima političku konotaciju. Normalno svak ima pravo na svoju ocjenu, ali mi smo se maksimalno trudili da izvještaj bude nepristran, objektivan i da bude urađen na najbolje mogući način u skladu sa standardima i sa etičkim kodeksom i apsolutno nije bilo nikakve namjere ničije diskreditacije. Mogao bi ja još dalje objasnjavati itd. ko je bio ministar itd., moja relacija itd., ali ni po jednom izvještaju se ne može vidjeti na čelu koje institucije je ko bio, niti smo mi uopće to gledali. Znači gledali smo nalaze koje nađu revizori, pisali preporuke, slali ovamo i nastojali ujediniti izvještaje.

Moguće da je, da nisu svi izvještaji da kažem podjednako oštri ili podjednako blagi. Međutim to je vrlo težak posao i teško je to 100% izvagati da svi budu po istom nivou isto jačini pisani i oštrini možemo i tako reći.

Što se tiče transparentnosti naša je glavna primjedba da ova sredstva što ste vi maloprije spomenuli da što idu, što su išla prema općinama nije bilo kontrolnog mehanizma. E to je ta interna kontrola o kojoj sma ja maloprije govorio. Ako se daju neka sredstva općini to su namjenska sredstva za izbjeglice. Ta sredstva se moraju potrošiti za izbjeglice. A kako ministarstvo to može kontrolirati. Može tražiti povratnu informaciju ili izvještaj od te općine, pa ako neko ne bude zadovoljan može se ići dalje istraga. Znači povratna informacija se mora dobiti zašto su korištena ta sredstva.

Kada je pitanje odgovornost mi smo spominjali kod nekih drugih institucija tu odgovornost. Moguće da je tu možd preoštro napisana ta riječ, ali generalni revizor ima pravo po svom nahođenju, odnosno po svojim razmišljanjima da odredi jačinu tog izvještaja, a na komisijama je da budu možda blaže nego što smo bili u izvještajima, mogu biti i oštriji. Znači sad je stvar komisije kako će postupiti dalje prema tim izvještajima, odnosno prema tim nalazima.

A kada je u pitanju zapošljavanje, mi smo utvrdili kod svih institucija, apsolutno kod svih da nije raspisivan javni natječaj i to se mogu vam reći dešava i dalje. Tako je i u našim sljedećim izvještajima biće slični nalazi kada je to u pitanju. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Miletiću. Mene raduje da kaže da je neujednačena terminologija i da je možda ovo preoštro upotrebljena riječ, ali ja moram da kažem da su sredstva koja su naznačavana rađena na bazi dokumentacija. Ne može niko opštini da uplati ili bilo kome sredstva ukoliko nema zahtjev i projekat. Takvih uplata nije bilo. Dakle mora, možda bi, stvar je dakle izgrađene interne kontrole da kontroliše i dobije povratnu informaciju jesu li ona u skladu sa projektom i tenderskom dokumentacijom utrošena. To je zadatak ministarstva koje dolazi i to apsolutno poštujem, ali evo raduje me to da zadovoljava da je možd riječ preoštro upotrebljena, ali ona znate kada neko stručan ili neko ko hoće da bude maliciozan čita izvještaj, ona otvara mnoge druge dileme koje su bespotrebne. A stvar je nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini da povodom izvještaja koji je objavljen poduzimaju aktivnosti ako cijene da potrebe za te aktivnosti ima. Zahvaljujem.

Dakle riječ ima gospodin Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo ministre htio bi samo da posjetim da je komisija kojom predsjedava gospodin Jerko Ivanković nama dala četiri prijedloga u kojima je sasvim jasno rekla da podupire korektan prikaz rada institucija BiH od strane Komisije za reviziju i da bi u narednom periodu institucije BiH na koje se ovo odnosi morale otkloniti te uočene nedostatke. Jedan od uočenih nedostataka jeste kontrola realizacije projekata, planova i sredstava koji su određeni na određenu oblast. U ovom slučaju za pitanje izbjeglica.

I treće institucije su navele da se ova dobivena (ili donirana ?) sredstva moraju realizirati u skladu sa zakonom i prijaviti naravnoregistrirati u trezoru.

Ono što je četvrti zaključak što vjerovatno izaziva najviše nesporazuma prilikom svake rasprave o reviziji to je da nadležni državni organi su obavezni izvršiti uvid u izvješće Ureda za reviziju i finansijsko poslovanje te ako je potrebno utvrditi odgovornost, poduzeti mjere iz svoje nadležnosti. Mislim da se tiče Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH sasvim zadovoljavajući ovaj stav komisije on omogućava da ovo što je jasno rečeno ne bude politizirano, ne pretvara se u neku vrstu nagodbe da li je neko više ili manje prekoračio. Npr. ova vaša opaska gospodine predsjedavajući da ste vi neznatno prekoračili sa sredstvima iz budžeta, a da imate vi informaciju lično da ima i ministarstava koji su prekoračili dva 2,5 milijuna KM svoje planove iz predračuna bi takođe kada bi se tjerao mak na konac morala zapravo sad pretvoriti u raspravu koje su to institucije koje su preskočile recimo svoje mogućnosti i prava 2,5 miliona iznad postojećeg.

I recimo da se vratim uzgredno ovako sa margine na jednu raspravu koja je bila vezana za Ministarstvo vanjskih poslova iz prošlog perioda konstatovano je da je pokrenuta krivična prijava koja je u prvi mah bila jasna jer se odnosila na greške ambasadora i pomoćnika minisa i ministara u prošlom mandatnom sastavu, onda je za 2 dana se ponovo nakon intervencija, ne znam koje vrste i koje vrste protokol je zakonski reklo da to nije ustvari riječ o ozbljnju kršenju, nego o nekoj manjoj, manjem nekom prekršaju koji bi trebao nakako drugačije protumačiti. Ja mislim jedno društvo koje je potpuno volontaričko društvo i kojem zakon ne znači ništa. To je sasvim jasno kao dan. Ne trebamo mi oko toga voditi veliku polemiku, niti je to otkriće veliko za javnost ni za Parlament Bosne i Hercegovine.

Ali ono što mene raduje da je u odgovoru predstvika kuće revizorske ovdje rečeno to je da se ni na koji način, a to mi se čini iz izvještaja koje sam ja pogledao nije pravila uslovno rečeno tzv. revizorska diskriminacija i da se negdje dodavalо, negdje oduzimalо u smislu političkih konotacija, ocjena itd. Samo se podsjetimo na raspravu koju ste i vi vodili gospodine Špiriću povodom izvještaja Ministarstva vanjskih poslova, debate koju je vaš kolega koji nije tu danas drugi kopredsjedavajući ovog doma gospodin Tokić otvorio u vezi sa pitanjima odgovornosti, a u stvari se pobjeglo od tačke 4. i tada kao što se bježi i sada. Niste vi pobjegli, ali pobjeglo se u javnosti u životu u našim odnosima.

Maloprije smo govorili o vrlo jasnom i transparentnom odnosu povodom jednog ugovora između Vijeća ministara i naše komisije i Doma i govorili smo 45 minuta da bi ustanovili principe kako da uspostavimo nove odnose. Ako je ovdje tačka 4. kaže da nadležni organi su dužni, znači obavezni i to Parlament danas treba usvojiti ne samo izvještaj pojedinačno, nego usvojiti i zaključke naše komisije, oni su dužni izvršiti, oni nisu, nije to slobodna volja znate ne izvršiti uvid. Ne rade ovi ljudi posao kao revizori zbog toga da bi mi bili informisani da usvojimo zaključke i da se to završi. Radi se o djelovanju institucija Bosne i Hercegovine koje su odgovorne. U ovom slučaju oni rade jedan posao, mi drugi posao, a nadležni državni organi treći posao na osnovu njihovog uvida.

I pošto ste vi prethodnom debatom o pitanju za trezor institucija BiH rekli da mi ne možemo mjenjati izvještaj revizorske komisije, ja bi preporučio da mi prosto postupimo na isti način. Revizori su učinili svoj posao i zaključak je naše komisije pod tačkom 4. jasno omogućio da mi držimo i slova zakona, a i da obavezujemo kao dom da naglašavamo u vezi drugih državnih organa koji bi morali biti korektni, bez obzira jesu li vaše informacije pojedinačne ili Doma naroda ili bilo koga drugoga ovakve ili onakve. To je sad dostupnosti kao što sam više puta skrenuo pažnju, ovakve ili onakve. To je sad stvar dostupnosti, kao što sam više puta skrenuo pažnju informacija vama ili nekom drugom Domu, ali je sasvim izvesno da su već ove informacije koje je dao revizor, koje su dale revizorska komisija dovoljne da uspostave ova četiri principa koja su mislim čista, korektna i upostvili su dobar odnos između institucija. Ja preporučujem kao i vi da se pristupi izjašnjavanju i u vezi sa ovim izvještajem i da se stvarno na kraju izjasnimo i o zaključcima Komisije. Ne mislim da je samo tretiramo kao usputni dokument.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spahiću, tako jedina mogućnost i postoji poslovnička da usvojimo izvještaj i da glasamo o zaključcima Komisije. Nema razloga da to ne učinimo. Ko se dalje javlja za riječ? Gospodin Genjac. Izvolite.

HALID GENJAC

Poštovane kolege vrlo kratko. Najgore što bi moglo da se desi je, da politiziramo jednu takvu instituciju kao što je institucija Revizora. Ja ne vidim elemente za takvu ocjenu. Poštujem pravo svakog delegata da diskutira. Međutim, vidim više elemente da zaključim da revizori rade svoj posao, ali da se suočavaju sa nedostatkom niza propisa, nedorečenosti i koje ih dovode na teren gdje je teško donijeti odluke.

Pozivam, naravno, sve nas da doprinesemo da se potrebni zakoni, potrebna pravila donešu. Pozivam Vijeće ministara da pripremi potrebne zakone, a pozdravljam rad revizora i njihov odnos, da li je drugačiji prema nosiocima prethodne vlasti ili sadašnje vlasti. Ja ne bih

u ovom trenutku procjenjivao. Procjenjivat ćemo ga u trenutku kad dobijemo izvještaj o izvršenoj reviziji za ovu i za prošlu godinu. Dobili smo rezultate prethodnih revizija, uključuju elementi da revizori rade stručno, profesionalno i savjesno svoj posao.

Kad se radi o predmetu revizije u ovom aktu, svi oni koji su ovdje obrađivani su nosioci bivše vlasti. Bili su sudionici u sastavu bivše vlasti. Razlika je samo u tome što neki od tih sudionika bivše vlasti su sudionici i sadašnje vlasti. Jedino je to razlika i kad smo već kod toga, ja mislim da je gospodin Špirić čak pohvaljen u nekim momentima, ne zbog politizacije od strne revizora, nego od situacije na ovom domu. Ja vas podsjećam da je predsjedavajući ovog doma gospodin Tokić podnio inicijativu da se zamjenik ministra Jadranko Prlić smijeni zbog nalaza i onoga što je gospodin Prlić činio u vrijeme kad je bio u bivšem sastvu Vijeća ministara. Taj nalaz za njegovo ministarstvo nije bio tako drastičan kao što je Ministarstva za izbjeglice. Ja nisam ni tada bio da se donose političke presude prije što nadležni organi urade svoj posao, ali u svakom slučaju gospodin Špirić koji je bio i tada vlast i sada obavlja vrlo značajnu funkciju predsjedavajući Doma naroda. Ta funkcija je značajnija od zamjenika ministra u Vijeću ministara, niko nije podnio inicijativu za smjenu.

Dakle, gospodine Špiriću, mi trebamo uvažavati činjenice i nastojati da poštujemo i rad naš i pravo da diskutujemo ali i stručnost i profesionalizam naših revizora.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Genjcu. Njegova inicijativa za smjenu kad je god podneseće biti stavljenia ovom domu na izjašnjavanje. Ne treba Genjac da se sekira. Pravo je ljudi da raspravljaju izvještaj, zato je ovdje bez emocija i ja molim ako nema drugih diskutanata da ovaj izvještaj stavimo na glasanje.

Ko je zato da se izvještaj usvoji? – 12

Konstatujem da je izvještaj jednoglasno usvojen.

Prelazimo na analizu izvještaja Ministarstva za evropske integracije. Ko se javlja za raspravu? Nema rasprave. Prilazimo izjašnjavanju.

Ko je zato da se usvoji ovaj izvještaj?

Jednoglasno 12.

Prelazimo na 5. Ustavni sud BiH. Ko želi da raspravlja? Nema niko. Želim da se izjasnimo o ovom izvještaju.

Ko je zato da se prihvati ovaj izvještaj?

Jednoglasno.

Prelazimo na 6. Regulatorna agencija za telekomunikacije. Ko se javlja za raspravu? Nema diskutanata.

Ko je zato da se prihvati izvještaj?

Jednoglasno – 12.

Stavljam na usvajanje zaključke Komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine.

Ko je zato da se zaključci usvoje? Izvještaj sa zaključcima.

12 jednoglasno. Vidite kako je sve jednoglasno i po Poslovniku.

Prelazimo, završili smo rasprvu, završili smo s prijedlozima. Idemo na narednu tačku dnevnog reda. Dozvolite da vodim sjednicu u skladu s Poslovnikom.

Vidite, ovaj zaključak nema veze sa nalazima Ureda za reviziju. Usvajamo izvještaje. Govorimo o izvještajima. Evo stavljam na glasanje.

Ko je zato da se taj zaključak usvoji?

Ko je uzdržan? Ja sam uzdržan. – 2 uzdržana.

Dobio je zaključak većinu. Usvojen je zaključak. Prelazimo na 9. tačku.

Ad.9. Izvještaj o radu Komisije za spoljnu i trgovinsku politiku Doma naroda

Dobili ste izvještaj. Otvaram raspravu. Dajem riječ predsjedavajućem Komisije. Gospodin Ilić. Ukoliko nema ništa da doda, dobili smo izveštaj, zahvaljujem.

Ko se javlja za raspravu? Ako se ne javlja niko, ja želim da, izvolite gospodin Ibrahim Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja bih želio gospodine predsjedavajući da iz ovog izvještaja članovi Komisije i predsjedavajući isključi sa strane 2. dio koji se odnosi zašto Komisija nije dala saglasnost, jer je upravo na ovoj sjednici Komisija dala saglasnost i poduprla sporazum o razvojnem kreditu broj 3531 itd. a mislim da nije u redu da to ostane nezabilježeno. Nek se, nije isprvljeno pa nek se isprvi. Nije u redu da ostane da nešto niste uradili kad ste nas poduprli uz ove dopune.

Drugo, što bih želio reći povodom rada ove komisije. Ova komisija je izuzetnovana za nas i ja bih predložio da u vezi sa raspravom koja je vođena povodom ovog istog dokumenta o kojem smo govorili, nama se omoguće dvije stvari povodom rasprave ove komisije.

Prva se odnosi na Ministarstvo vanjskih poslova. Mene interesuje da ova komisija, iz ovog izvještaja, ako je moguće učini dostupnim delegatima evo i meni informacije koje se tiču o realizaciji vanjske politike BiH u ovom dijelu, dakle, ocjenu Komisije o provođenju osnovnog i temeljnog dokumenta «Opšti pravci i prioriteti za provođenje spoljne politike». Tim povodom bih onda volio, dakle, ocjenu Komisije, pošto vidim da je ona napisala da je u ovom dijelu Komisija stalno prtila preglede međunarodnih aktivnosti pa pod tim usvojenim informacijama je bio i dokument «Opšti pravci prioriteti za sprovođenje spoljne politike». Mene više zanima da li je Komisija u izvještajnom periodu i jednom bila u prilici, to ne vidim iz izvještaja da govori o ostvрivanju spoljne politike u BiH. Da li je ikad imala priliku da dobije informaciju id a nas obavijesti kao Dom kao nadležna komisija. Koliko ja znam nije, a iz ovoga se ne vidi da jeste. Ako jeste, ako ovdje ne vidi se onda bih volio da se doda u ovom izvještaju i da nam se ta informacija o tome šta misli Komisija dostvi kao Domu.

Drugo, kad je riječ o ekonomskoj politici. S obzirom da je ova komisija zadužena i za pitanja pošto mi imamo sve po dvije-tri komisije u jednoj, ova komisija i za trgovinsku politiku, spoljnu i trgovinsku politiku i ekonomske odnose itd. dobro bi bilo da nam u ovom izvještaju da smo imali infomraciju ili da imamo ono o čemu smo isto tako raspravljali u više navrata kako ova komisija vidi realizaciju obaveza koje se tiču, kako je vidjela, ja to ne vidim iz izvještaja realizaciju obaveza koje se tiču našeg angažmana u vezi sa tom baš spoljnom trgovinskom politikom i pitanja koja sasvim želim jasno postaviti u kontekstu izvještaja. Iznenaduje me da nigdje ne vidim informaciju u Komisiji da se bavila pitanjem, recimo,

formiranja spoljno trgovinske komore, zatim prisustva naše čuvene krilatice da će ova spoljna politika na čelu sa našim vijećem ministara biti obilježena snažnom ekspanzijom ekonomskih eksperata u ambasadama i DKP-ima i vanrednim angažmanem BiH na ovom području. Nigdje to ne vidim u izvještaju, a imam osjećaj a u izjavama koje slušam svakodnevno, gotovo sam impresioniram rezultatima koji su na tome postignuti. Želio bih dobiti informaciju, šta se to u strategiji, to je ono što Dom interesuje, što bi trebao interesovati ovu komisiju, što bi trebalo biti u izvještaju promijenilo u vezi sa spoljno-trgovinskom i uopće kako hoćete, jer novom orijentacijom međunarodne politike BiH. Tu jedan, kako rekoh, interministarски krug između ovog ministarstva i Ministarstva za ekonomske integracije i Ministarstva vanjskih poslova i ministarstva gospodare Azre bio bi jako drgocjen. Ako do sada nismo nikad imali prilike na komisije dobiti, ja potičem Komisiju, koja je nadležna za tu oblast, ima sedam i po tačaka posvećenih ovoj oblasti da to dobijemo na dnevnom redu, recimo do kraja našeg mandata.

Ako sam ja previdio te vaše aktivnosti u proteklom periodu, vi izvinite a akonisam previdio primite ovo kao sugestiju da bi mogli mi steći jednu globalnu sliku šta se to tako značajno promijenilo na spoljnjem planu i koji to eksperti ekonomski djeluju iz BiH na međunarodnom planu, bilo u DKP-ima, bilo kao predstavnici naše spoljno-trgovinske komore za koju zam da još uvijek ima ... odbor za formiranje i za koju još uvijek znam da nema nikakvu strategiju za posao koji je bila po zakonu od prošle godine iz juna od prije dvije godine iz juna dužna da počne tu aktivnost. Dakle, dvije godine su prošle. Ja bih volio znati šta imamo mi kao uvid. Ja nemam boljeg puta nego da pitam predsjednika Komisije i članove Komisije, imaju li oni kakve informacije, koje bih i ja volio da imam, konačno oficijelno a ne iz novina. To je ovako jedna dobra volja moja da se uputi u vašu djelatnost, pošto sam bio na jedno dvije sjednice vaš član, bolo bi zadovoljstvo da dobijemo ovu informaciju što je moguće prije. Oprostite što je možda mimo, na neki način dnevnog reda, ali u okviru vaših nadležnosti po Poslovniku.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodine Spahiću. Ja vas molim da se držimo tačke dnevnog reda. Ovo je izvještaj, ovo je serija pitanja koja nisu u izvještaju. Molim vas, dakle, da jednostavno se držimo dnevnog reda i Poslovnika.

Ko se dalje javlja za riječ? Ako nema niko, ja ću iskoristiti priliku da, to je treća strana, vezano za zaključke Komisije kažem nešto što nije dobro da se nalazi u izvještaju. Naravno, stvar je delegata Doma da cijene je li to tako ili nije. Kaže, Kolegij Doma naroda se obavezuje da ovu aktivnost vodi u skladu sa Poslovnikom, uvažavajući nadležnosti i preporuke Komisije.

Ja vas molim ovo Kolegij Doma naroda mora da radi u skladu sa Poslovnikom, a tamo ne piše da mora ratidi u Poslovniku u skladu sa preporukama. Dakle, ukoliko ima odstupanja od Poslovnika Kolegija, one se moraju nabrojati, ali ovo su paušalne ocjene koje nisu dobre, jer ovo ostaje u arhivi.

Druga stvar, ukoliko Kolegij bude kršio Poslovnik, Komisija će tražiti od Doma da zauzme stav. Mislim stvarno, ovo je stav koji ne vidim razloga, ja bar ne vidim razloga, naravno delegati će se izjasniti o ovom stavu. Čuj ukoliko Kolegij radi u skladu sa Poslovnikom. Ukoliko je Komisija zaključila da ima odstupanja od Poslovnika može da pokrene inicijativu poslovnički a ne može da upozorava, e ukoliko vi budete raditi mimo Poslovnika mi ćemo, nema logike, bez obzira što, svi imaju svoje naldežnosti. Ovo nije dobro

da stoji u dokumentu. Stvar je delegata hoće li glasati za ovo ili neće. Ja neću, dok mi se ne kaže gdje je to postupljeno tako. Dakle, moramo kao kolege kao parlamentarci imati sve u vidu. Ne može stajati ovakva ocjena. Ovo je preteća ocjena, bez obzira što se radi o Kolegiju u kojem ja sad predsjedavam. Nem potrebe za tu prevenciju. Znate, nije niko bezgrešan. Kad se prvi analiza može da se kaže u tim i tim slučajevima Kolegij je izašao iz svoje nadležnosti po ocjeni komisije. Ja vas molim, ja neću glasati za ove dve stavke. Inače ću podržati izvještaj bez ovoga, ali molim komisiju da ima razumijevanje. Ja branim stav, ne Nikole Špirića, nego Kolegija koji radi u skladu sa Poslovnikom. Ovo su formulacije koje su mogle trpiti prošla vremena. Ali, mi smo kolege delegati gdje jedni drugima u oči možemo reći sve šta mislimo, bez pokušaja opštih formulacija, koje mogu biti svaćene ovako ili onako. To je, dakle, moja sugestija uz to da prihvatom ostali dio izvještaja koji je korektan. Riječ ima predsjednik komisije gospodin Dragutin Ilić. Izvolite.

DRAGUTIN ILIĆ

Naravno bez želje da branim nešto Komisiju, Komisiju čine delegati ovog doma i u izvještaju o radu Komisije našlo se sve ono što su delegati predlagali a Komisija prihvatala. Ovaj dio na koji je upozorio gospodin Špirić je sadržan u prijedlogu koji je dao gospodin Genjac, vezano za ono poznato putovanje i odlaske Kolegijuma na tamo gdje treba i ne treba i mislim da je tu gospodin Genjac bio u pravu kada je upozorio da Kolegij mora i nadležnu komisiju da uvaži i njeno mišljenje kada su u pitanju delegacije, a baš je ovdje bilo o tome rasprave da je nekoliko puta i prekršen Poslovnik i to je zbog toga upozorenio. Dakle, možda formulacija nije dobra kakva je data i ja se s tim slažem, ali da je ovdje bila rasprava na Domu, to je evidentno i da je upozoravano na kršenje Poslovnika. Ja se slažem da mi trebamo jedni drugima da sve kažemo otvoreno, a mislim da se tako i radi, da bi to sve bilo usklađeno sa interesima onih koji su nas ovdje delegirali kao i sa Poslovnikom dok je ovakav kakav je, dok ga ne promijenimo treba da ga poštujemo.

Što se tiče primjedbi gospodina Spahića ovaj izvještaj se, znači, jedan izvještaj je bio za prvih šest mjeseci a ovaj je za drugih šest mjeseci i u okviru ovih drugih šest mjeseci mi nismo imali izvještaj ni Ministarstva za spoljne poslove niti Ministarstva za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose, vezano za realizaciju ovih dokumenata o kojima ste rekli, što ne znači da u narednom izvještaju to neće biti uključeno jer ćemo mi to tražiti.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Iliću. Za riječ se javio gospodin Turjačanin. Želim samo da kažem da su putovanja koja u saradnji parlamenata ostvruje Kolegij u skladu sa Poslovnikom i ne putuje se gdje treba i ne treba. Može se tražiti čak tačka dnevnog reda da se to informiše, ali ja mislim da to nije dobro, da nije u interesu ni BiH ovakav način rasprave. Mislim da ovo što stoji, bez obzira da li neko kaže da li je spretna ili nespretna formulacija, ali ćete se kao kolege složiti da je ovo nespretna formulacija. Izvolite gospodine Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Uvaženi gospodine predsjedavajući, kolege delegati, vjerovatno je nastavak moje diskusije na nastavak diskusije mog kolege Ilića iz Komisije za spoljnu i trgovinsku politiku, a odnosi se i smatram da ovaj izvještaj koji je dala Komisija u potpunosti je uravnotežen izvještaj koji ne bi trebao da izaziva previše, da ne kažem, diskusije na ovom domu. Možda za moj ukus i nedovoljno apostrofirao pojedine problematike, možda nedovoljna razgraničenja

poslova ingerencija i onih svih dešavanja koja se odnosila između Ministarstva inostranih poslova i Ministarstva za evropske integracije koje se posebno dešavale da ne kažem u periodu prijema BiH u Vijeće Evrope. Također, za moj ukus možda nije dovoljno ni apostrofiralo izbor, odnosno delegiranje određenih problema oko evropskih integracionih procesa BiH na ovom domu, tako da smo dosta često imali situaciju da su se neke stvri dešavale, kako je rekla gospođa ministar posfestum, pa smo na kraju krajeva kao Dom raspravljaljali o nekim stvarima kao o završenim da ne kažem dešavanjima vezano za BiH. Lično smatram da je izvještaj koji je Komisija dala dobrim dijelom sveobuhvatnan i da nema nekih posebnih zamjerki. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodine Turjačanin. Ko se još dalje javlja za riječ? Ako nema diskutanata stavljam izvještaj na glasanje.

Ko je za? – 17 za.

Ko je protiv? –

Ko je uzdržan? – 1 uzdržan.

Zahvaljujem. Izvještaj je usvojen. Na ovaj način smo iscrpili sve tačke dnevnog reda. Zahvaljujem vam se na ekspeditivnosti koju ste pokazali. U planu je naredna sjednica 18. orijentaciono da vas informišemo 28. i 29. dobićete naknadno pozive i materijale za sjednicu, ali da planirate da je to mogući datum održavanja 18. sjednice. Hvala vam lijepa. 28. i 29.

Sjednica je završena.